

NÕUKOGU OTSUS (EL) 2017/939,**11. mai 2017,****Minamata elavhõbedakonventsiooni Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eelkõige selle artikli 192 lõiget 1 koostoimes artikli 218 lõike 6 teise lõigu punktiga a,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi nõusolekut ⁽¹⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Kooskõlas nõukogu 23. septembri 2013. aasta otsusega (EL) 2017/938 ⁽²⁾ kirjutati Minamata elavhõbedakonventsioon („konventsioon“) Euroopa Liidu nimel alla 10. oktoobril 2013, eeldusel et see sõlmitakse hilisemal kuupäeval.
- (2) Elavhõbedakonventsioon võeti vastu 10. oktoobril 2013 Kumamotos. Konventsiooniga nähakse ette raamistik, mille abil kontrollida ja piirata elavhõbeda ja selle ühendite kasutamist ning nende inimtekkelist heidet õhku, vette ja pinnasesse, eesmärgiga kaitsta inimeste tervist ja keskkonda.
- (3) Elavhõbe on aine, mida iseloomustab piiriülene levik. Seepärast on riiklike meetmete täiendamiseks vaja ülemaailmseid meetmeid, et tagada üksikisikute ja keskkonna kaitse liidus.
- (4) Seitsmendas keskkonnaalases tegevusprogrammis ⁽³⁾ on seatud pikaajaline eesmärk saavutada mürgivaba keskkond ning nähtud selleks ette, et on vaja võtta meetmeid kemikaalide poolt inimeste tervisele ja keskkonnale avaldatava negatiivse mõju minimeerimiseks aastaks 2020.
- (5) Ühenduse 2005. aasta elavhõbedaalases strateegias, mis on läbi vaadatud 2010. aastal, on seatud eesmärk vähendada elavhõbeda heidet, piirata elavhõbeda pakkumist ja nõudlust, kaitsta elavhõbedaga kokkupuutumise eest ning edendada rahvusvahelisi elavhõbedat käsitlevaid meetmeid.
- (6) Nõukogu kinnitab taas oma 14. märtsi 2011. aasta järeldustes väljendatud pühendumust üldeesmärgile kaitsta inimeste tervist ja keskkonda elavhõbeda ja selle ühendite heite eest, minimeerides ning võimaluse korral lõpuks täielikult kõrvaldades kogu inimtegevusest tingitud elavhõbeda heite õhku, vette ja pinnasesse. Konventsioon aitab kaasa kõnealuste eesmärkide saavutamisele.
- (7) Kooskõlas konventsiooni artikli 30 lõikega 3 peaks liit oma heakskiitmiskirjas teatama oma pädevuse ulatuse konventsiooniga reguleeritavates küsimustes.
- (8) Konventsioon tuleks heaks kiita,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Minamata elavhõbedakonventsioon kiidetakse Euroopa Liidu nimel heaks.

⁽¹⁾ 27. aprilli 2017. aasta nõusolek (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata).

⁽²⁾ Nõukogu 23. septembri 2013. aasta otsus (EL) 2017/938 Minamata elavhõbedakonventsiooni Euroopa Liidu nimel allkirjastamise kohta (vt käesoleva *Euroopa Liidu Teataja* lk 2).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. novembri 2013. aasta otsus nr 1386/2013/EL, milles käsitletakse liidu üldist keskkonnaalast tegevusprogrammi aastani 2020 „Hea elu maakera võimaluste piires“ (ELT L 354, 28.12.2013, lk 171).

Samuti kiidetakse heaks konventsiooni artikli 30 lõike 3 kohaselt nõutav pädevusdeklaratsioon.

Konventsiooni ja pädevusdeklaratsiooni tekst on lisatud käesolevale otsusele.

Artikkel 2

Nõukogu eesistuja nimetab isiku või isikud, kes on volitatud liidu nimel konventsiooni artikli 30 lõikega 1 ette nähtud heakskiitmiskirja koos pädevusdeklaratsiooniga hoiule andma.

Artikkel 3

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

Brüssel, 11. mai 2017

Nõukogu nimel

eesistuja

R. GALDES

TÕLGE

LISA

MINAMATA KONVENTSIOON ELAVHÖBEDA KOHTA

Käesoleva konventsiooni osalised,

tunnistades, et elavhõbe on ülemaailmse tähtsusega ohtlik kemikaal, kuna ta võib atmosfääri kaudu kaugele levida, on inimese poolt keskkonda viiduna püsiv, on võimeline bioakumulatsiooniks ökosüsteemides ning avaldab olulist negatiivset mõju inimese tervisele ja keskkonnale,

meenutades ÜRO Keskkonnaprogrammi nõukogu 20. veebruari 2009. aasta otsust 25/5 algatada rahvusvahelised meetmed, et võtta elavhõbe säästlikul, tõhusal ja kooskõlastatud viisil kontrolli alla,

meenutades ÜRO säästva arengu konverentsi lõppdokumendi „Tulevik, mida me soovime“ artiklit 221, milles kutsuti üles viima edukalt lõpule läbirääkimised elavhõbedat käsitleva ülemaailmse juriidiliselt siduva vahendi üle, et piirata ohte inimeste tervisele ja keskkonnale,

meenutades ÜRO säästva arengu konverentsi poolt Rio keskkonna- ja arengudeklaratsioonis taas kinnitatud põhimõtteid, sealhulgas ühiste, kuid diferentseeritud kohustuste põhimõtet, ning tunnistades riikide erinevaid olusid ja suutlikkust, samuti vajadust ülemaailmsete meetmete järele,

olles teadlikud sellistest tervisega seotud probleemidest eelkõige arenguriikides, mis tulenevad kohalike ohustatud inimrühmade kokkupuutest elavhõbedaga, eelkõige selle mõjust naistele, lastele ja nende kaudu tulevastele põlvkondadele,

märkides eriti Arktika ökosüsteemide ja pärismaalaste kogukondade haavatavust, mis tuleneb elavhõbede kuhjumisest elusorganismidesse ja nende traditsioonilise toidu saastatusest, ning muretsedes üldisemalt pärismaalaste kogukondade pärast seoses elavhõbede mõjudega,

tunnistades tähtsaid õppetunde, mis on saadud Minamata haigusega, eelkõige elavhõbedaga saastatusest tingitud olulist kahjulikku mõju tervisele ja keskkonnale, ning tunnistades vajadust tagada elavhõbede õige käitlemine ning hoida ära selliste juhtumite kordumine tulevikus,

rõhutades rahalise, tehnilise, tehnoloogilise ja suutlikkuse suurendamisele suunatud abi tähtsust, eelkõige arenguriikidele ja üleminekumajandusega riikidele, et tugevdada iga riigi suutlikkust elavhõbede käitlemise alal ja toetada käesoleva konventsiooni tõhusat rakendamist,

tunnustades samuti Maailma Terviseorganisatsiooni tegevust inimeste tervise kaitsmisel elavhõbedaga seotud ohtude eest ja osa, mida on mänginud asjakohased mitmepoolsed keskkonnalepingud, eelkõige ohtlike jäätmete riikidevahelise veo ja nende kõrvaldamise kontrolli Baseli konventsioon ning rahvusvaheliselt kaubeldavate ohtlike kemikaalide ja pestitsiidide suhtes kohaldatavat eelnevalt teatatud nõusoleku protseduuri käsitlev Rotterdami konventsioon,

tunnistades, et käesolev konventsioon ning muud rahvusvahelised kaubandus- ja keskkonnalepingud on vastastikku üksteist toetavad,

rõhutades, et mitte miski käesolevas konventsioonis ei ole kavandatud ühegi konventsiooniosalise (edaspidi „osaline“) jaoks ühestki olemasolevast rahvusvahelisest lepingust tulenevate õiguste ja kohustuste piiramiseks,

mõistes, et eespool esitatud põhjenduse eesmärk ei ole käesoleva konventsiooni ja muude rahvusvaheliste lepingute tähtsuse järjekorda seadmine,

märkides, et mitte miski käesolevas konventsioonis ei piira ühtegi osalist võtmast täiendavaid siseriiklikke meetmeid, mis on kooskõlas käesoleva konventsiooniga ja mille eesmärk on kaitsta inimeste tervist ja keskkonda elavhõbedaga kokkupuute eest vastavalt kõnealuse osalise muudele kohustustele, mis tulenevad kohaldatavast rahvusvahelisest õigusest,

on kokku leppinud järgmises:

Artikkel 1

Eesmärk

Käesoleva konventsiooni eesmärk on kaitsta inimeste tervist ja keskkonda elavhõbeda ja selle ühendite inimtekkelise heite ja keskkonda laskmise eest.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas konventsioonis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „käsitöönduslik ja väiksemahuline kullakaevandamine“ – kulla kaevandamine üksikisikute või väikeettevõtjate poolt piiratud kapitalimahutuste ja tootmismahuga;
- b) „parim võimalik tehnika“ – tehnilised meetodid, mis on kõige tõhusamad elavhõbeda õhku, vette või pinnasesse heitmise või laskmise ärahoidmisel või, kui see ei ole praktiliselt võimalik, siis vähendamisel, samuti sellise heite ja keskkonda laskmisega keskkonnale kui tervikule avaldatava mõju vähendamisel, võttes arvesse lepinguosalise majanduslikke ja tehnilisi kaalutlusi või kõnealuse lepinguosalise territooriumil asuva käitise seotud kaalutlusi. Selles kontekstis:

„parim“ – keskkonna kui terviku kaitse kõrge üldise taseme saavutamiseks kõige tõhusam;

„võimalik“ tehnika – kõnealuse lepinguosalise seisukohast või tema territooriumil asuva käitise puhul tehnilised meetodid, mis on välja töötatud sellise mastaabi jaoks, mida saab asjakohases tööstusharus majanduslikult ja tehniliselt võimalikes tingimustes rakendada, võttes arvesse kulusid ja saadavat kasu ning olenemata sellest, kas neid meetodeid kasutatakse või arendatakse kõnealuse osalise territooriumil, tingimusel, et need on käitise käitajale kättesaadavad kõnealuse osalise määratud viisil, ning

„tehnika“ – kasutatav tehnoloogia, käitamistavad ja meetodid, kuidas käitis projekteeritakse, ehitatakse, kuidas seda hooldatakse, käitatakse ja dekomisjoneeritakse;

- c) „parim keskkonnatava“ – keskkonnajuhtimise meetmete ja strateegiate kõige asjakohasema kombinatsiooni rakendamine;
- d) „elavhõbe“ – elementaarne elavhõbe (Hg(0), CASi nr 7439-97-6);
- e) „elavhõbedaühend“ – iga ühend, milles on elavhõbeda aatomeid ja üks või mitu muude keemiliste elementide aatomeid, mida saab eraldada erinevateks komponentideks ainult keemiliste reaktsioonidega;
- f) „elavhõbedat sisaldav toode“ – toode või toote osa, mis sisaldab tahtlikult lisatud elavhõbedat või selle ühendit;
- g) „osaline“ – riik või piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioon, kes on nõustunud end käesoleva konventsiooniga siduma ja kelle suhtes konventsioon kehtib;
- h) „kohalolevad ja hääletavad osalised“ – osalised, kes on osaliste kohtumisel kohal ja hääletavad poolt või vastu;
- i) „elavhõbeda põhimaavarana kaevandamine“ – kaevandamine, milles peamine toodetav materjal on elavhõbe;
- j) „piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioon“ – teatava piirkonna suveräänsete riikide moodustatud organisatsioon, kellele tema liikmesriigid on üle andnud volitused käesoleva konventsiooniga reguleeritavates küsimustes ja kes on tema sisekorra järgi nõuetekohaselt volitatud käesolevale konventsioonile alla kirjutama, konventsiooni ratifitseerima, vastu võtma, heaks kiitma või konventsiooniga ühinema, ning
- k) „lubatav kasutus“ – elavhõbeda või selle ühendi iga kasutusviis osalise poolt, mis on kooskõlas käesoleva konventsiooniga, sealhulgas, kuid mitte ainult kasutusviisid, mis on kooskõlas artiklitega 3, 4, 5, 6 ja 7.

Artikkel 3

Elavhõbeda tarneallikad ja elavhõbedaga kauplemine

1. Käesoleva artikli kohaldamisel kasutatakse järgmisi mõisteid:
 - a) viited „elavhõbedale“ hõlmavad ka metallilise elavhõbeda segusid muude ainetega, kaasa arvatud sulamid, milles elavhõbedasisaldus on vähemalt 95 massiprotsenti, ning
 - b) „elavhõbedaühendid“ – elavhõbe(I)kloriid (tuntud ka kalomeli nime all), elavhõbe(II)oksiid, elavhõbe(II)sulfaat, elavhõbe(II)nitraat, kinaver ja elavhõbesulfiid.
2. Käesoleva artikli sätteid ei kohaldata järgmisele:
 - a) elavhõbeda või selle ühendite kogused, mida kasutatakse teadusliku uurimise laborites või etalonmaterjalina, või
 - b) looduslikult esinevad elavhõbeda või selle ühendite jäljed sellistes toodetes nagu muud metallid kui elavhõbe, maagid või mineraalsed materjalid, sealhulgas kivisüsi, või nimetatud materjalidest saadud tooted ning keemiatoodetes valmistaja tahtest sõltumatud jälgedena esinevad kogused, või
 - c) elavhõbedat sisaldavad tooted.
3. Osaline ei luba elavhõbeda põhimaavarana kaevandamist, mida tema territooriumil ei olnud sel ajal, kui konventsioon tema territooriumil jõustus.
4. Osaline lubab ainult sellist elavhõbeda põhimaavarana kaevandamist, mis toimus tema territooriumil sel ajal, kui konventsioon tema territooriumil jõustus, ja lubab seda kuni viieteistkümnede aasta jooksul pärast seda kuupäeva. Sellel ajavahemikul kasutatakse sellise kaevandamisega saadud elavhõbedat üksnes elavhõbedat sisaldavate toodete valmistamiseks vastavalt artiklile 4, tootmisprotsessides vastavalt artiklile 5 või see kõrvaldatakse vastavalt artiklile 11 meetoditega, millega ei kaasne elavhõbeda kogumist taaskasutamiseks, ringlussevõttu, taastamist, otsest taaskasutamist või muid kasutusviise.
5. Osaline:
 - a) püüab kindlaks teha kõik oma territooriumil asuvad üksikud elavhõbeda või selle ühendite varud, mis on suuremad kui 50 tonni, samuti elavhõbedatarnete allikad, millest tekkivad varud ületavad 10 tonni aastas;
 - b) võtab meetmed, millega tagab, et kui osaline otsustab, et kloorleelise kaitise dekomisjoneerimisel tekib liigset elavhõbedat, kõrvaldatakse see vastavalt keskkonnahoidliku majandamise suunistele, millele on osutatud artikli 11 lõike 3 punktis a, ning kasutatakse meetodeid, millega ei kaasne elavhõbeda kogumist taaskasutamiseks, ringlussevõttu, taastamist, otsest taaskasutamist või muid kasutusviise.
6. Osaline ei luba elavhõbedat eksportida, välja arvatud järgmised juhud:
 - a) eksport osalisele, kes on andnud eksportivale osalisele kirjaliku nõusoleku, üksnes järgmiseks otstarbeks:
 - i) kasutusviis, mis on importiva osalise jaoks käesoleva konventsiooniga lubatud, või
 - ii) keskkonnahoidlik vaheladustamine, nagu on sätestatud artiklis 10, või
 - b) eksport riiki, kes ei ole osaline ja kes on andnud eksportivale osalisele kirjaliku nõusoleku, sealhulgas sertifikaadi, millega ta tõendab, et:
 - i) kõnealuses riigis on kehtestatud meetmed inimeste tervise ja keskkonna kaitsmiseks ning artiklite 10 ja 11 sätete täitmise tagamiseks ning
 - ii) sellist elavhõbedat kasutatakse üksnes viisil, mis on käesoleva konventsiooniga osalisele lubatud, või keskkonnahoidlikuks vaheladustamiseks, nagu on sätestatud artiklis 10.
7. Eksportiv osaline võib lõikes 6 nõutud kirjaliku nõusolekuna käsitada importiva osalise või muu kui osalise riigi poolt sekretariaadile esitatud üldist teatist. Sellises üldises teatises esitatakse kõik tingimused, mille täidetuse korral importiv osaline või muu kui osaline riik annab oma nõusoleku. Osaline või muu kui osaline riik võib sellise teatise igal ajal tagasi võtta. Sekretariaat peab kõikide selliste teatiste avalikku registrit.

8. Osaline ei luba importida elavhõbedat muust kui osalisest riigist, kellele ta annab oma kirjaliku nõusoleku üksnes juhul, kui muu kui osaline riik on esitanud sertifikaadi, mille kohaselt elavhõbe ei pärine allikast, mis ei ole lubatud vastavalt lõikele 3 või lõike 5 punktile b.

9. Osaline, kes esitab üldise teatise nõusoleku kohta vastavalt lõikele 7, võib otsustada mitte kohaldada lõiget 8 tingimusel, et ta kohaldab igakülgeid piiranguid elavhõbeda ekspordile ja on kehtestanud siseriiklikud meetmed, millega ta tagab, et imporditud elavhõbedat käideldakse keskkonnahoidlikul viisil. Osaline esitab teatise sellise otsuse kohta sekretariaadile, sealhulgas teabe oma ekspordipiirangute ja siseriiklike regulatiivsete meetmete kohta, samuti teabe muudest kui osalistest riikidest imporditava elavhõbeda koguste ja päritoluriikide kohta. Sekretariaat peab kõikide selliste teatiste avalikku registrit. Konventsiooni rakendamise ja nõuete täitmise jälgimise komitee vaatab iga sellise teatise ja seda toetava teabe läbi ja hindab neid vastavalt artiklile 15 ning võib vajaduse korral esitada soovitusi osaliste konverentsile.

10. Lõikes 9 esitatud kord on kättesaadav kuni osaliste konverentsi teise kohtumise lõpuni. Kui osaliste konverents ei otsusta kohalolevate ja hääletavate osaliste lihthäälteenamusega teisiti, ei ole selline kord pärast seda aega enam kättesaadav, välja arvatud sellise osalise suhtes, kes on esitanud teatise vastavalt lõikele 9 enne osaliste konverentsi teise kohtumise lõppu.

11. Osaline lisab ettekannetesse, mida ta esitab vastavalt artiklile 21, teabe selle kohta, et käesoleva artikli nõuded on täidetud.

12. Osaliste konverents esitab oma esimesel kohtumisel edasised suunised käesoleva artikli kohta, eelkõige lõike 5 punkti a, lõike 6 ja lõike 8 kohta, ning töötab välja ja kiidab heaks lõike 6 punktis b ja lõikes 8 osutatud nõutava sertifikaadi sisu.

13. Osaliste konverents hindab, kas kauplemine konkreetsete elavhõbedaühenditega takistab käesoleva konventsiooni eesmärgi saavutamist, ja kaalub, kas konkreetsetele elavhõbedaühenditele tuleks vastavalt artiklile 27 koostatavas täiendavas lisas esitatud loetelule kohaldada lõikeid 6 ja 8.

Artikkel 4

Elavhõbedat sisaldavad tooted

1. Ükski osaline ei luba A lisa I osas loetletud elavhõbedat sisaldava toote valmistamist, impordi ega ekspordi pärast kõnealuse toote kasutamise järkjärgulise lõpetamise kuupäeva ning võtab selle tagamiseks sobivad meetmed, välja arvatud juhul, kui A lisas on täpsustatud erand või kui osaline on vastavalt artiklile 6 registreerinud erandi.

2. Osaline võib alternatiivina lõikele 1 teatada ratifitseerimise või A lisa tema jaoks jõustumise ajal, et ta rakendab teistsuguseid meetmeid või teistsugust strateegiat A lisa I osas loetletud toote puhul. Osaline võib valida sellise alternatiivi üksnes juhul, kui ta suudab tõendada sel ajal, kui ta teatab sekretariaadile oma otsusest kasutada seda alternatiivi, et on juba vähendanud *de minimis*-tasemeni A lisa I osas loetletud toodete suure enamiku valmistamist, impordi ja ekspordi ning on juba rakendanud meetmed või strateegia elavhõbeda kasutamise piiramiseks täiendavates toodetes, mida ei ole loetletud A lisa I osas. Lisaks sellele, kõnealuse alternatiivi valinud osaline:

- a) esitab esimesel võimalusel osaliste konverentsile ettekande, milles kirjeldab rakendatavaid meetmeid või strateegiat, näidates seejuures koguliselt ära taotletava vähenemise;
- b) rakendab meetmed või strateegia, et vähendada kõikides sellistes A lisa I osas loetletud toodetes elavhõbeda kasutamist, mille puhul ei ole veel saavutatud *de minimis*-tase;
- c) kaalub täiendavaid meetmeid, et kasutamist veelgi vähendada, ning
- d) ei saa taotleda artikli 6 kohaseid erandeid seoses ühegi tootekategooriaga, mille puhul on valitud see alternatiiv.

Hiljemalt viis aastat pärast konventsiooni jõustumise kuupäeva teeb osaliste konverents lõike 8 kohase ülevaatusprotsessi osana ülevaate käesoleva lõike kohaste meetmetega saavutatud edenemisest ja kõnealuste meetmete tõhususest.

3. Iga osaline võtab A lisa II osas loetletud elavhõbedat sisaldavate toodete suhtes meetmed vastavalt osutatud osa sätetele.
4. Sekretariaat kogub osaliste esitatava teabe põhjal teavet elavhõbedat sisaldavate toodete ja nende asendustoodete kohta, säilitab sellist teavet ja teeb selle avalikult kättesaadavaks. Sekretariaat teeb avalikult kättesaadavaks ka iga muu asjakohase teabe, mille osalised esitavad.
5. Iga osaline võtab meetmed, et hoida ära kokkupanud toodetesse selliste elavhõbedat sisaldavate toodete monteerimise, mille valmistamine, import ja eksport ei ole tema jaoks käesoleva artikliga lubatud.
6. Iga osaline takistab selliste elavhõbedat sisaldavate toodete valmistamist ja kaubanduslikku levitamist, mida ei hõlma elavhõbedat sisaldavate toodete kasutusala, mis olid teada enne käesoleva konventsiooni jõustumist tema jaoks, välja arvatud juhul, kui toote riskide ja kasulikkuse hindamine tõendab sellise toote kasulikkust keskkonna või inimeste tervise jaoks. Osaline esitab sekretariaadile vajaduse korral teabe iga sellise toote kohta, sealhulgas teabe sellise toote riskide ja kasulikkuse kohta keskkonna või inimeste tervise jaoks. Sekretariaat teeb selle teabe avalikult kättesaadavaks.
7. Iga osaline võib esitada sekretariaadile ettepaneku elavhõbedat sisaldava toote kandmiseks A lissesse; ettepanek esitatakse ka teave elavhõbedavaba asendustootete kättesaadavuse, tehnilise ja majandusliku teostatavuse ning keskkonna- ja terviseriskide, samuti kasulikkuse kohta, võttes arvesse lõike 4 kohast teavet.
8. Hiljemalt viis aastat pärast konventsiooni jõustumise kuupäeva vaatab osaliste konverents A lisa läbi ja võib kaaluda osutatud lisa muutmist vastavalt artiklile 27.
9. A lisa läbivaatamisel vastavalt lõikele 8 võtab osaliste konverents arvesse vähemalt järgmist:
 - a) kõik ettepanekud, mis on esitatud vastavalt lõikele 7;
 - b) teave, mis on tehtud kättesaadavaks vastavalt lõikele 4, ning
 - c) tehniliselt ja majanduslikult teostatavate elavhõbedavabade asendustoodete kättesaadavus osaliste jaoks, võttes arvesse toodetega seotud riske ja kasulikkust keskkonnale ja inimeste tervisele.

Artikkel 5

Tootmisprotsessid, milles kasutatakse elavhõbedat või selle ühendeid

1. Käesolevas artiklis ja B lisis ei hõlma tootmisprotsessid, milles kasutatakse elavhõbedat või selle ühendeid, selliseid protsesse, milles kasutatakse elavhõbedat sisaldavaid tooteid, selliste toodete tootmise protsesse või elavhõbedat sisaldavate jäätmete käitlemist.
2. Ükski osaline ei luba elavhõbedat või selle ühendite kasutamist B lisa I osas loetletud tootmisprotsessides pärast kõnealuse protsessi kasutamise järkjärgulise lõpetamise kuupäeva, mis on täpsustatud osutatud lisis, ning võtab selle tagamiseks sobivad meetmed, välja arvatud juhul, kui osaline on vastavalt artiklile 6 registreerinud erandi.
3. Iga osaline võtab meetmed B lisa II osas loetletud protsesside puhul elavhõbedat või selle ühendite kasutamise piiramiseks vastavalt osutatud osa sätetele.
4. Sekretariaat kogub osaliste esitatava teabe põhjal teavet elavhõbedat ja selle ühendite kasutamise toimivate protsesside ja nende asendusprotsesside kohta, säilitab sellist teavet ja teeb selle avalikult kättesaadavaks. Osalised võivad esitada sekretariaadile ka muud asjakohast teavet; sekretariaat teeb selle avalikult kättesaadavaks.
5. Iga osaline, kellel on vähemalt üks käitis, milles kasutatakse elavhõbedat või selle ühendeid B lisis loetletud tootmisprotsessides:
 - a) võtab meetmed elavhõbedat ja selle ühendite heite ja keskkonda laskmise vastu kõnealusest käitistest;

- b) lisab artikli 21 kohaselt esitatavasse aruandesse teabe käesoleva lõike kohaselt võetavate meetmete kohta ning
- c) püüab teha kindlaks oma territooriumil asuvad käitised, milles kasutatakse elavhõbedat või selle ühendeid B lisas loetletud tootmisprotsessides, ja esitab sekretariaadile hiljemalt kolm aastat pärast päeva, mil käesolev konventsioon tema suhtes jõustub, teabe selliste käitiste arvu ja tüübi kohta ning elavhõbedat või selle ühendite hinnangulised kogused, mis aasta jooksul kasutatakse kõnealustes käitistes. Sekretariaat teeb selle teabe avalikult kättesaadavaks.
6. Ükski osaline ei luba elavhõbedat või selle ühendite kasutamist käitises, mida ei olnud olemas enne seda kuupäeva, millel konventsioon tema jaoks jõustus, ja milles kasutatakse B lisas loetletud tootmisprotsesse. Selliste käitiste suhtes ei kohaldata erandeid.
7. Iga osaline takistab igas käitises, milles kasutatakse muid tootmisprotsesse, selliste tootmisprotsesside arendamist, milles ettekatsetult kasutatakse elavhõbedat või selle ühendeid ja mida ei olnud olemas enne konventsiooni jõustumise kuupäeva, välja arvatud juhul, kui osaline suudab tõendada osaliste konverentsile, et tootmisprotsessist saadakse olulist kasu keskkonnale ja inimeste tervisele ning et ei ole olemas tehniliselt ja majanduslikult teostatavaid elavhõbedavabasid asendusprotsesse, mis tooksid samasugust kasu.
8. Osalisi innustatakse vahetama teavet asjakohaste uute tehnoloogialahenduste, majanduslikult ja tehniliselt teostatavate elavhõbedavabade alternatiivide ning võimalike meetmete ja meetodite kohta, millega saab vähendada B lisas loetletud tootmisprotsessides elavhõbedat või selle ühendite kasutamist, heidet ja keskkonda laskmist ning võimaluse korral need kõrvaldada.
9. Iga osaline võib esitada ettepaneku B lisa muutmiseks, et lisada sellesse tootmisprotsesse, milles kasutatakse elavhõbedat või selle ühendeid. Ettepanekus esitatakse teave elavhõbedavaba asendusprotsessi olemasolu, tehnilise ja majandusliku teostatavuse ning riskide ja kasulikkuse kohta keskkonna ja inimeste tervise jaoks.
10. Hiljemalt viis aastat pärast konventsiooni jõustumise kuupäeva vaatab osaliste konverents B lisa läbi ja võib kaaluda osutatud lisa muutmist vastavalt artiklile 27.
11. B lisa läbivaatamisel vastavalt lõikele 10 võtab osaliste konverents arvesse vähemalt järgmist:
- a) kõik ettepanekud, mis on esitatud vastavalt lõikele 9;
- b) teave, mis on tehtud kättesaadavaks vastavalt lõikele 4, ning
- c) tehniliselt ja majanduslikult teostatavate elavhõbedavabade asendusprotsesside kättesaadavus osaliste jaoks, võttes arvesse riske ja kasulikkust keskkonnale ja inimeste tervisele.

Artikkel 6

Osalisele taotluse korral võimaldatavad erandid

1. Iga riik või piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioon võib registreerida ühe erandi või rohkem erandeid A ja B lisas loetletud järkjärgulise kasutusest kõrvaldamise kuupäevadest (edaspidi „erand“), teatades sellest sekretariaadile kirjalikult:
- a) käesoleva konventsiooni osaliseks saamisel või
- b) juhul, kui muudatusega lisatakse elavhõbedat sisaldav toode A lissasse või elavhõbedat kasutamise toimuv tootmisprotsess B lissasse, siis hiljemalt sellel kuupäeval, millel kohaldatav muudatus jõustub kõnealuse osalise jaoks.

Igale sellisele registreerimisele lisatakse avaldus, milles osaline selgitab vajadust teha erand.

2. Erand võidakse registreerida kas A või B lisas loetletud kategooria kohta või alakategooria kohta, mille on määranud riik või piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioon.

3. Iga osalist, kellel on üks erand või mitu erandit, nimetatakse registris. Sekretariaat koostab sellise registri, peab seda ja teeb üldsusele kättesaadavaks.
 4. Register sisaldab järgmist teavet:
 - a) selliste osaliste loetelu, kellel on üks erand või mitu erandit;
 - b) iga osalise kohta registreeritud erand või erandid ning
 - c) erandi aegumise kuupäev.
 5. Juhul, kui osaline ei ole registris näidanud lühemat tähtaega, aeguvad kõik lõike 1 kohased erandid viie aasta jooksul pärast asjakohast järkjärgulise kasutusest kõrvaldamise kuupäeva, mis on loetletud A või B lisas.
 6. Osaliste konverents võib osalise taotluse korral otsustada erandit pikendada viieks aastaks, kui osaline ei taotle lühemat tähtaega. Otsuse tegemisel võtab konverents nõuetekohaselt arvesse järgmist:
 - a) osalise aruanne, milles osaline põhjendab erandi pikendamise vajadust ja kirjeldab võetud ja kavandatavaid meetmeid, millega võimalikult kiiresti kõrvaldatakse vajadus erandi järele;
 - b) olemasolev teave, sealhulgas asendustoodete ja -protsesside kohta, mis on kas elavhõbedavabad või milles kasutatakse vähem elavhõbedat kui tootes või protsessis, mille jaoks on taotletud erand, ning
 - c) kavandatud või rakendatavad meetmed, millega tagatakse keskkonna seisukohast arukas elavhõbeda ladustamine ja elavhõbedajääkide kõrvaldamine.
- Erandit saab pikendada ainult üks kord ühe toote ja kasutusest järkjärgulise kõrvaldamise ühe tähtaja kohta.
7. Osaline võib igal ajal erandist loobuda, esitades selle kohta kirjaliku teate sekretariaadile. Erandist loobumine jõustub teates märgitud kuupäeval.
 8. Olenemata lõikest 1, ei saa ükski riik ega piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioon registreerida erandit pärast viie aasta möödumist A või B lisas loetletud toote või protsessi järkjärgulise kasutusest kõrvaldamise tähtpäevast, välja arvatud juhul, kui üks osaline või mitu osalist on registreerinud erandi seoses kõnealuse toote või protsessiga ja seda on pikendatud vastavalt lõikele 6. Sellisel juhul võib riik või piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioon lõike 1 punktides a ja b sätestatud aegadel registreerida kõnealuse toote või protsessi suhtes erandi, mis aegub kümme aastat pärast asjakohast kasutusest järkjärgulise kõrvaldamise kuupäeva.
 9. Ühelgi osalisel ei saa olla kehtivat erandit pärast kümne aasta möödumist A või B lisas loetletud toote või protsessi kasutusest järkjärgulise kõrvaldamise kuupäevast.

Artikkel 7

Käsitöenduslik ja väiksemahuline kullakaevandamine

1. Käesolevas artiklis ja C lisas kirjeldatud meetmeid kohaldatakse käsitöenduslikule ja väiksemahulisele kullakaevandamisele ning maagi töötlemisele, milles elavhõbedaamalgama moodustumist kasutatakse kulla eraldamiseks maagist.
2. Iga osaline, kelle territooriumil esineb käesolevale artiklile vastavat käsitöenduslikku ja väiksemahulist kullakaevandamist ning maagi töötlemist, võtab meetmed, et vähendada elavhõbeda ja selle ühendite kasutamist sellisel kaevandamisel ja töötlemisel ning sellega seotud heidet ja keskkonda laskmist ning võimaluse korral need kõrvaldada.
3. Iga osaline teavitab sekretariaati kohe, kui ta otsustab, et käsitöenduslik ja väiksemahuline kullakaevandamine ning maagi töötlemine tema territooriumil ei ole enam väheoluline. Kui osaline niimoodi otsustab, siis ta:
 - a) töötab vastavalt C lisale välja riiklike meetmete kava ja rakendab selle;

- b) esitab oma riiklike meetmete kava sekretariaadile hiljemalt kolm aastat pärast käesoleva konventsiooni jõustumist kõnealuse osalise jaoks või kolm aastat pärast sekretariaadi teavitamist, olenevalt sellest, kumb neist on hilisem, ning
- c) koostab seejärel iga kolme aasta tagant ülevaate selle kohta, kuidas ta on täitnud tema jaoks käesolevast artiklist tulenevaid kohustusi, ning lisab selle ülevaate oma aruannetesse, mida ta esitab vastavalt artiklile 21.
4. Osalised võivad teha vajaduse korral koostööd üksteisega ja asjakohaste valitsustevaheliste organisatsioonidega ning muude üksustega, et saavutada käesoleva artikli eesmärgid. Selline koostöö võib hõlmata järgmist:
- a) sellise strateegia väljatöötamine, millega hoitakse ära elavhõbeda või selle ühendite kõrvaltoimetamine kasutamiseks käsitööstuslikus ja väiksemahulises kullakaevandamises ning maagi töötlemises;
- b) harimisele, avalikkusele suunatud tööle ja suutlikkuse suurendamisele pühendatud algatused;
- c) elavhõbedavabade asendusmeetodite teadusliku uurimise edendamine;
- d) tehnilise ja rahalise abi osutamine;
- e) partnerlused, mille kaudu abistatakse käesoleva artikli kohaste kohustuste täitmisel, ning
- f) olemasolevate teabevahetusmehhanismide kasutamine selleks, et parandada teadmisi, edendada parimaid keskkonnakaitse tavaid ja asendustehnoloogiat, mis on keskkonna seisukohast, tehniliselt, sotsiaalselt ja majanduslikult elujõuline.

Artikkel 8

Heited

1. Käesolevas artiklis käsitletakse elavhõbeda ja selle ühendite (mida sageli nimetatakse „summaarseks elavhõbedaks“) atmosfääri heitmise piiramist ja võimaluse korral vähendamist meetmetega, millega piiratakse heidet punktallikatest, mis kuuluvad D lisas loetletud kategooriasse.
2. Käesoleva artikli kohaldamisel kasutatakse järgmisi mõisteid:
- a) „heide“ – elavhõbeda või selle ühendite heide atmosfääri;
- b) „asjakohane allikas“ – allikas, mis kuulub ühte D lisas loetletud allikakategooriatest. Osaline võib soovi korral kehtestada kriteeriumid, mille alusel ta teeb kindlaks allikad, mis kuuluvad D lisas loetletud allikakategooriasse, kuid iga selline kategooria peab hõlmama vähemalt 75 protsenti asjaomase kategooria heitest;
- c) „uus allikas“ – iga asjakohane allikas, mis kuulub D lisas loetletud kategooriasse ning mille ehitamist või olulist muutmist alustatakse vähemalt ühe aasta möödumisel pärast järgmist kuupäeva:
- i) käesoleva konventsiooni jõustumise kuupäev asjaomase osalise suhtes või
- ii) D lisa muudatuse asjaomase osalise suhtes jõustumise kuupäev, kui allika suhtes hakatakse käesoleva konventsiooni sätteid kohaldama ainult selle muudatuse tõttu;
- d) „oluline muutmine“ – asjakohase allika muutmine, mille tulemusena heide oluliselt suureneb, kusjuures ei arvestata heite suurenemist, mis tuleneb kõrvalsaaduste kasutuselevõtust. Iga osaline otsustab ise, kas muutmine on oluline või mitte;
- e) „olemasolev allikas“ – iga asjakohane allikas, mis ei ole uus allikas;
- f) „heite piirnorm“ – punktallikast väljuva elavhõbeda või selle ühendite (sageli väljendatud „summaarse elavhõbedana“) heite kontsentratsiooni, massi või kiiruse piirnorm.
3. Osaline, kellel on asjakohaseid allikaid, võtab meetmed heite piiramiseks ja võib koostada riikliku kava, milles esitab meetmed, mis tuleb võtta heite piiramiseks, seatud sihtväärtused, eesmärgid ja eeldatavad tulemused. Selline kava esitatakse osaliste konverentsile nelja aasta jooksul pärast konventsiooni jõustumist kõnealuse osalise jaoks. Kui osaline töötab välja artikli 20 kohase rakenduskava, võib osaline sellises rakenduskavas esitada käesoleva lõike kohaselt koostatud kava.

4. Oma uute allikate puhul nõuab osaline parima võimaliku tehnika kasutamist ja parimate keskkonnatavade järgimist ning võimaluse korral heite vähendamist nii kiiresti kui võimalik, kuid mitte hiljem kui viie aasta jooksul pärast konventsiooni jõustumise kuupäeva kõnealuse osalise jaoks. Osaline võib kasutada heite piirnorme, mis on kooskõlas kohaldatava parima võimaliku tehnikaga.

5. Seoses olemasolevate allikatega paneb osaline oma riiklikku kavasse ühe või mitu järgmistest meetmetest, võttes arvesse oma riigi asjaolusid, meetmete majanduslikku ja tehnilist teostatavust ning kulukust, nii kiiresti kui võimalik, kuid mitte hiljem kui kümne aasta jooksul pärast konventsiooni osalise jaoks jõustumise kuupäeva:

- a) koguseline eesmärk asjakohaste allikate heite piiramiseks ja võimaluse korral vähendamiseks;
- b) heite piirnormid asjakohaste allikate heite piiramiseks ja võimaluse korral vähendamiseks;
- c) parima võimaliku tehnika kasutamine ja parimate keskkonnatavade järgimine asjakohaste allikate heite piiramiseks;
- d) paljude saasteainete piiramise strateegia, mis annaks täiendavat kasu elavhõbeda heite piiramise kaudu;
- e) asendusmeetmed asjakohaste allikate heite vähendamiseks.

6. Osalised võivad kohaldada samu meetmeid kõigi asjakohaste allikate puhul või võtta eri meetmeid eri allikakategooriate puhul. Osalise võetud meetmete eesmärk on saavutada aja jooksul mõistlikku edasiminekut heite vähendamisel.

7. Iga osaline teeb nii kiiresti kui võimalik, kuid mitte hiljem kui viie aasta jooksul pärast konventsiooni osalise jaoks jõustumise kuupäeva asjakohaste allikate heite inventuuri ning hoiab heiteandmeid edaspidi ajakohastatuna.

8. Osaliste konverents võtab oma esimesel kohtumisel vastu suunised järgmise kohta:

- a) parim võimalik tehnika ja parimad keskkonnatavad, võttes arvesse kõiki uute ja olemasolevate allikate erinevusi ning vajadust vähendada terviklikku keskkonnamõju, ning
- b) toetus osalistele lõikes 5 osutatud meetmete rakendamisel, eelkõige seoses eesmärkide seadmise ja heite piirnormide kehtestamisega.

9. Osaliste konverents võtab võimalikult kiiresti vastu suunised järgmise kohta:

- a) kriteeriumid, mida osalised võivad edasi arendada vastavalt lõike 2 punktile b);
- b) meetodid heiteinventuuri tegemiseks.

10. Osaliste konverents vaatab pidevalt läbi ja vajaduse korral ajakohastab lõigete 8 ja 9 kohaseid suuniseid. Osalised võtavad suuniseid arvesse käesoleva artikli asjakohaste sätete rakendamisel.

11. Iga osaline lisab artikli 21 kohaselt esitatavatesse aruannetes teabe käesoleva artikli rakendamise kohta, eelkõige teabe meetmete kohta, mis ta on võtnud vastavalt lõigetele 4–7, ja nimetatud meetmete tõhususe kohta.

Artikkel 9

Keskkonda laskmine

1. Käesolevas artiklis käsitletakse elavhõbeda ja selle ühendite (sageli nimetatud „summaarseks elavhõbedaks“) pinnasesse ja vette laskmise piiramist ja võimaluse korral vähendamist seoses asjakohaste punktallikatega, mida ei ole käsitletud käesoleva konventsiooni muudes sätetes.

2. Käesoleva artikli kohaldamisel kasutatakse järgmisi mõisteid:
 - a) „keskkonda laskmine“ – elavhõbeda või selle ühendite laskmine pinnasesse või vette;
 - b) „asjakohane allikas“ – osalise poolt kindlaks tehtud iga oluline inimtekkeline keskkonda laskmise punktallikas, mida ei ole käsitletud käesoleva konventsiooni muudes sätetes;
 - c) „uus allikas“ – iga asjakohane allikas, mille ehitamist või olulist muutmist alustatakse vähemalt ühe aasta möödumisel pärast käesoleva konventsiooni asjaomase osalise suhtes jõustumise kuupäeva;
 - d) „oluline muutmine“ – asjakohase allika muutmine, mille tulemusena keskkonda laskmine oluliselt suureneb, kusjuures ei arvestata keskkonda laskmise suurenemist, mis tuleneb kõrvalsaaduste kasutuselevõtust. Iga osaline otsustab ise, kas muutmine on oluline või mitte;
 - e) „olemasolev allikas“ – iga asjakohane allikas, mis ei ole uus allikas;
 - f) „keskkonda laskmise piirnorm“ – punktallikast elavhõbeda või selle ühendite (sageli väljendatud „summaarse elavhõbedana“) keskkonda laskmise kontsentratsiooni või massi piirnorm.
3. Iga osaline teeb mitte hiljem kui kolme aasta jooksul pärast konventsiooni osalise jaoks jõustumise kuupäeva ja edaspidi korrapäraselt kindlaks asjakohased punktallikate kategooriad.
4. Osaline, kellel on asjakohaseid allikaid, võtab meetmed keskkonda laskmise piiramiseks ja võib koostada riikliku kava, milles esitab meetmed, mis tuleb võtta keskkonda laskmise piiramiseks, seatud sihtväärtused, eesmärgid ja eeldatavad tulemused. Selline kava esitatakse osaliste konverentsile nelja aasta jooksul pärast konventsiooni jõustumist kõnealuse osalise jaoks. Kui osaline töötab välja artikli 20 kohase rakenduskava, võib osaline sellises rakenduskavas esitada käesoleva lõike kohaselt koostatud kava.
5. Meetmed hõlmavad, vastavalt vajadusele, ühte või mitut meetet järgmistest:
 - a) keskkonda laskmise piirnormid asjakohaste allikate keskkonda laskmise piiramiseks ja võimaluse korral vähendamiseks;
 - b) parima võimaliku tehnika kasutamine ja parimate keskkonnatavade järgimine asjakohaste allikate keskkonda laskmise piiramiseks;
 - c) paljude saasteainete kontrolli alla võtmise strateegia, mis annaks täiendavat kasu elavhõbeda keskkonda laskmise piiramise kaudu;
 - d) asendusmeetmed asjakohaste allikate keskkonda laskmise vähendamiseks.
6. Iga osaline teeb nii kiiresti kui võimalik, kuid mitte hiljem kui viie aasta jooksul pärast konventsiooni osalise jaoks jõustumise kuupäeva, asjakohastest allikate keskkonda lastud koguste inventuuri ning hoiab sellekohaseid andmeid ajakohastatuna.
7. Osaliste konverents võtab võimalikult kiiresti vastu suunised järgmise kohta:
 - a) parim võimalik tehnika ja parimad keskkonnatavad, võttes arvesse kõiki uute ja olemasolevate allikate erinevusi ning vajadust vähendada terviklikku keskkonnamõju;
 - b) meetodid keskkonda lastud koguste inventuuri tegemiseks.
8. Iga osaline lisab artikli 21 kohaselt esitatavatesse aruannetes teabe käesoleva artikli rakendamise kohta, eelkõige teabe meetmete kohta, mis ta on võtnud vastavalt lõigetele 3–6, ja nimetatud meetmete tõhususe kohta.

Artikkel 10

Elavhõbeda, välja arvatud elavhõbedajätmete keskkonnahoidlik vaheladustamine

1. Käesolevas artiklis käsitletakse vaheladustamist artiklis 3 määratletud elavhõbeda ja selle ühendite puhul, mis ei kuulu elavhõbedajätmete hulka, mille määratlus on esitatud artiklis 11.

2. Iga osaline võtab meetmed, millega ta tagab, et sellise elavhõbeda ja selliste elavhõbedaühendite vaheladustamine, mida kavatakse kasutada otstarbeks, mis on käesoleva konventsiooni osalise puhul lubatud, toimuks keskkonnahoidlikult vastavalt kõikidele sellekohastele suunistele ja nõuetele, mis on lõike 3 kohaselt vastu võetud.

3. Osaliste konverents võtab vastu suunised sellise elavhõbeda ja selliste elavhõbedaühendite keskkonnahoidliku vaheladustamise kohta vastavalt kõikidele asjakohastele suunistele, mis on välja töötatud ohtlike jäätmete riikidevahelise veo ja nende kõrvaldamise kontrolli Baseli konventsiooni ja muude asjakohaste juhenddokumentide alusel. Osaliste konverents võib vastavalt artiklile 27 võtta käesoleva konventsiooni lisana vastu nõuded vaheladustamise kohta.

4. Osalised teevad vajaduse korral koostööd üksteisega ja asjakohaste valitsustevaheliste organisatsioonide ning muude üksustega, et suurendada sellise elavhõbeda ja selliste elavhõbedaühendite keskkonnahoidliku vaheladustamise alast suutlikkust.

Artikkel 11

Elavhõbedajäätmed

1. Käesolevas konventsioonis käsitletavatele jäätmetele kohaldatakse Baseli konventsiooni osaliste puhul ohtlike jäätmete riikidevahelise veo ja nende kõrvaldamise kontrolli käsitleva Baseli konventsiooni asjakohaseid mõisteid. Käesoleva konventsiooni osalised, kes ei ole Baseli konventsiooni osalised, kasutavad Baseli konventsiooni mõisteid suunistena käesoleva konventsiooniga hõlmatud jäätmete puhul.

2. Käesolevas konventsioonis tähistavad elavhõbedajäätmed aineid või esemeid, mis:

- a) koosnevad elavhõbedast või selle ühenditest,
- b) sisaldavad elavhõbedat või selle ühendeid või
- c) on saastatud elavhõbeda või selle ühenditega

sellises koguses, mis ületab asjakohast künnisväärtust, mille on ühtlustatud viisil kindlaks määratud osaliste konverents koostöös Baseli konventsiooni asjakohaste organitega, ning mis kõrvaldatakse või mis tuleb kõrvaldada või mille kõrvaldamist nõutakse siseriiklike seaduste või käesoleva konventsiooni sätetega. Käesoleva määratlusega on välistatud kaevandamisel, välja arvatud elavhõbeda põhimaavarana kaevandamisel tekkiv lasund ja aheraine ning rikastusjäätmed, kui need ei sisalda elavhõbedat või selle ühendeid kogustes, mis ületavad osaliste konverentsi poolt määratud künniseid.

3. Iga osaline võtab vajalikud meetmed, et:

- a) elavhõbedajäätmeid käideldaks keskkonnahoidlikul viisil, võttes arvesse Baseli konventsiooni alusel välja töötatud suuniseid ja nõudeid, mis osaliste konverents kiidab heaks täiendavas lisas vastavalt artiklile 27. Nõuete väljatöötamisel võtab osaliste konverents arvesse osaliste jäätmekäitluseeskirju ja -kavasid;
- b) taaskasutamiseks kogutavaid, ringlussevõetavaid, taasväärtustatavaid või otse taaskasutatavaid elavhõbedajäätmeid kasutatakse ainult viisil, mis on osalisele käesoleva konventsiooniga lubatud, või need kõrvaldatakse keskkonnahoidlikult vastavalt lõike 3 punktile a;
- c) Baseli konventsiooni liikmete puhul elavhõbedajäätmeid ei transporditaks üle riigipiiri muidu kui üksnes keskkonnahoidlikuks kõrvaldamiseks vastavalt käesolevale artiklile ja Baseli konventsioonile. Selliste asjaolude puhul, kus Baseli konventsiooni ei kohaldata transportimisele üle riigipiiri, lubab osaline sellist transportimist üksnes pärast asjakohaste rahvusvaheliste eeskirjade, normide ja suuniste arvessevõtmist.

4. Osaliste konverents püüab teha tihedat koostööd Baseli konventsiooni asjakohaste organitega lõike 3 punktis a osutatud suuniste läbivaatamisel ja vajaduse korral ajakohastamisel.

5. Osalisi innustatakse tegema vajaduse korral koostööd üksteisega ja asjakohaste valitsustevaheliste organisatsioonidega ning muude üksustega, et arendada ja säilitada ülemaailmselt, piirkonna ja oma riigi suutlikkust käidelda elavhõbedajäätmeid keskkonnahoidlikul viisil.

*Artikkel 12***Saastatud kohad**

1. Iga osaline püüab välja töötada sobiva strateegia elavhõbeda või selle ühenditega saastatud kohtade kindlakstegemiseks ja hindamiseks.
2. Kõik meetmed sellistest kohtadest tingitud riskide vähendamiseks võetakse keskkonnahoidlikul viisil, mis vajaduse korral hõlmab seal leiduva elavhõbeda ja selle ühendite poolt inimese tervisele ja keskkonnale põhjustatud riskide hindamist.
3. Osaliste konverents võtab vastu suunised saastatud kohtade haldamiseks, mis võivad hõlmata järgmisi meetodeid ja lähenemisviise:
 - a) koha kindlakstegemine ja kirjeldamine;
 - b) üldsuse kaasamine;
 - c) inimeste tervisele ja keskkonnale põhjustatavate riskide hindamine;
 - d) võimalused saastatud kohtade poolt põhjustatavate riskide haldamiseks;
 - e) tulude ja kulude võrdlemine ning
 - f) tulemuste valideerimine.
4. Osalisi innustatakse tegema koostööd saastatud kohtade kindlakstegemise, hindamise, tähtsuse järjekorda seadmise, haldamise ja vajaduse korral kordategemise strateegia väljatöötamisel ja sellekohaste meetmete rakendamisel.

*Artikkel 13***Rahalised vahendid ja rahastamismehhanism**

1. Iga osaline kohustub eraldama oma võimaluste kohaselt vahendeid nende riigisiseste meetmete jaoks, mis on suunatud käesoleva konventsiooni rakendamisele kooskõlas oma riigi poliitika, prioriteetide, kavade ja programmidega. Sellised vahendid võivad hõlmata siseriiklikku rahastamist asjakohaste poliitikameetmete, arengustrateegia ja riigieelarve kaudu ning kahe- ja mitmepoolset rahastamist, samuti erasektori kaasamist.
2. Osalise puhul, kes on arenguriik, on käesoleva konventsiooni rakendamise üldine tõhusus seotud käesoleva artikli tõhusa rakendamisega.
3. Seoses käesoleva konventsiooni rakendamise rahaliste vahendite, tehnilise abi ja tehnosiirdega innustatakse mitmepoolseid, piirkondlikke ja kahepoolseid rahalise ja tehnilise abi allikaid tungivald tõhustama ja laiendama oma elavhõbedat käsitlevaid meetmeid, suutlikkuse loomist ja tehnosiiret, et toetada osalisi, kes on arenguriigid.
4. Osalised võtavad oma rahastamismeetmete puhul täielikult arvesse selliste osaliste erivajadusi ja erilisi asjaolusid, kes on väiksed saartel asuvad arenguriigid või vähim arenenud riigid.
5. Käesolevaga määratletakse mehhanism vajaliku suurusega ennustatavate ja õigeaegsete rahaliste vahendite andmiseks. Mehhanismi kaudu toetatakse osalisi, kes on arenguriigid ja üleminekumajandusega riigid, neile käesoleva konventsiooniga pandud kohustuste täitmisel.
6. Mehhanism hõlmab järgmist:
 - a) Ülemaailmse Keskkonnafondi meetmete rahastamise sihtfond ning
 - b) konkreetne rahvusvaheline suutlikkuse arendamise ja tehnilise abi kava.

7. Ülemaailmse Keskkonnafondi meetmete rahastamise sihtfondist antakse uusi ennustatavaid vajadustele vastavaid ja õigeaegseid rahalisi vahendeid, millega vastavalt osaliste konverentsil kokkulepitule toetatakse käesoleva konventsiooni rakendamise kulude katmist. Käesoleva konventsiooni kohaselt juhitakse Ülemaailmse Keskkonnafondi meetmete rahastamise sihtfondi vastavalt osaliste konverentsi suunistele ning ta annab aru osaliste konverentsile. Osaliste konverents näeb ette suunised finantsvahenditele juurdepääsu ja nende vahendite kasutamise võimaldamise üldstrateegia, poliitikameetmete ja kavade prioriteetide kohta. Lisaks näeb osaliste konverents ette suunised selliste meetmekategooriate soovitusliku loetelu kohta, millele võidakse anda toetust Ülemaailmse Keskkonnafondi meetmete rahastamise sihtfondist. Ülemaailmse Keskkonnafondi meetmete rahastamise sihtfond näeb ette vahendid, millest kaetakse ülemaailmse keskkonnakasu saavutamiseks seotud kokkulepitud lisakulud ja mõne toetava meetme kokkulepitud täielikud kulud.
8. Meetme jaoks vahendite eraldamisel peaks Ülemaailmse Keskkonnafondi meetmete rahastamise sihtfond võtma arvesse elavhõbeda kasutamise võimalikku vähendamist meetme abil ja võrdlema seda meetme kuludega.
9. Käesoleva konventsiooni kohaselt juhitakse lõike 6 punktis b osutatud kava vastavalt osaliste konverentsi suunistele ning kava täitja annab aru osaliste konverentsile. Osaliste konverents teeb oma esimesel kohtumisel otsuse kava täitmisega tegeleva institutsiooni kohta, kes on olemasolev üksus, ja annab sellele suunised, seejuures kava kestuse kohta. Kõiki osalisi ja muid asjakohaseid sidusrühmi kutsutakse üles nägema kava jaoks vabatahtlikult ette rahalisi vahendeid.
10. Osaliste konverents ja mehhanismis osalevad üksused lepivad osaliste konverentsi esimesel kohtumisel kokku elmistest lõigete täitmise korra.
11. Osaliste konverents vaatab hiljemalt oma kolmandal kohtumisel ja seejärel korrapäraselt läbi rahastamise taseme, osaliste konverentsi antud suunised üksustele, kellele on usaldatud käesolevas artiklis sätestatud mehhanismi rakendamine, ning nende tõhususe ja suutlikkuse rahuldada selliste osaliste muutuvaid vajadusi, kes on arenguriigid või üleminekujärgus majandusega riigid. Sellise läbivaatamise põhjal võtab osaliste konverents vajalikud meetmed mehhanismi tõhustamiseks.
12. Kõiki osalisi kutsutakse üles andma oma panust mehhanismi rakendamisse. Mehhanismiga innustatakse vahendite hankimist muudest allikatest, sealhulgas erasektorist, ja püütakse saavutada selliste vahendite finantsvõimendust meetmete jaoks, mida sellega toetatakse.

Artikkel 14

Suutlikkuse arendamine, tehniline abi ja tehnosiire

1. Osalised teevad koostööd, et anda vastavalt igaihe võimalustele õigeaegset ja vajalikku suutlikkuse arendamise ja tehnilist abi osalistele, kes on arenguriigid, eelkõige osalistele, kes on vähim arenenud riigid või väiksel saarel asuvad arenguriigid, ning üleminekujärgus majandusega osalistele, et aidata neil täita käesolevast konventsioonist tulenevaid kohustusi.
2. Lõike 1 ja artikli 13 kohast suutlikkuse arendamise ja tehnilise abi toetust võidakse anda piirkonna, alapiirkonna või riiklike kokkulepete, sealhulgas piirkonnas või alapiirkonnas olemasolevate keskuste kaudu, muude mitmepoolsete ja kahepoolsete meetmete ning partnerluste kaudu, sealhulgas erasektorit hõlmavate partnerluste kaudu. Tuleb taotleda koostööd ja koordineerimist muude mitmepoolsete keskkonnalepingutega kemikaalide ja jäätmete valdkonnas, et suurendada tehnilise abi ja selle osutamise tõhusust.
3. Osalised, kes on arenenud riigid, ja muud osalised vastavalt oma võimalustele, kaasates vajaduse korral erasektorit ja muid asjakohaseid sidusrühmi, edendavad ja soodustavad kaasaegse keskkonnahoidliku asendustehnoloogia arendamist, siiret ja levitamist ning sellele juurdepääsu osalistele, kes on arenguriigid, eelkõige osalistele, kes on vähim arenenud riigid või väiksel saarel asuvad arenguriigid, ning üleminekujärgus majandusega osalistele, et tugevdada nende suutlikkust tõhusalt rakendada käesolevat konventsiooni.
4. Osaliste konverents oma teisel kohtumisel ja edaspidi korrapäraselt ning võttes arvesse osaliste esitatavat teavet ja aruandeid, sealhulgas artikli 21 kohaselt esitatavaid aruandeid, samuti muudelt sidusrühmadelt saadavat teavet:
- a) kaalub teavet olemasolevate algatuste ja asendustehnoloogia alal saavutatud edu kohta;

- b) kaalub osaliste, eelkõige arenguriikide vajadusi asendustehnoloogia järele ning
 - c) teeb kindlaks raskused, millega osalised, eelkõige arenguriigid, on kokku puutunud tehnosiirde puhul.
5. Osaliste konverents esitab soovitusel, kuidas suutlikkuse suurendamist, tehnilist abi ja tehnosiiret saaks käesoleva artikli kohaselt veelgi edendada.

Artikkel 15

Konventsiooni rakendamise ja nõuete täitmise jälgimise komitee

1. Käesolevaga kehtestatakse mehhanism, mis hõlmab osaliste konverentsi allorganina tegutsevat komiteed, et edendada käesoleva konventsiooni kõikide sätete rakendamist ja jälgida nendes sätestatud nõuete täitmist. Mehhanism, kaasa arvatud komitee, on oma loomult abistav ning selles pööratakse erilist tähelepanu osaliste suutlikkusele ja asjaoludele.
2. Komitee edendab käesoleva konventsiooni kõikide sätete rakendamist ja jälgib nendes sätestatud nõuete täitmist. Komitee uurib nii üksikküsimusi kui ka süsteemseid probleeme konventsiooni rakendamisel ja nõuete täitmisel ning esitab vajaduse korral osaliste konverentsile soovitusi.
3. Komitee koosneb 15 liikmest, kes nimetatakse osaliste poolt ja valitakse osaliste konverentsil, võttes nõuetekohaselt arvesse Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni viie piirkonna võrdset geograafilist esindatust; esimesed liikmed valitakse osaliste konverentsi esimesel kohtumisel ja seejärel vastavalt kodukorrale, mille osaliste konverents kiidab heaks lõike 5 kohaselt; komitee liikmed peavad olema pädevad käesoleva konventsiooniga seotud valdkonnas ja nende kogemused peavad olema tasakaalustatud.
4. Komitee võib käsitleda küsimusi, lähtudes järgmisest:
 - a) osalise kirjalik esildis selle kohta, kuidas tema ise täidab konventsiooni nõudeid;
 - b) riikide aruanded, mis esitatakse vastavalt artiklile 21, ning
 - c) osaliste konverentsi taotlused.
5. Komitee töötab välja oma kodukorra, mille peab heaks kiitma osaliste konverentsi teine kohtumine; osaliste konverents võib heaks kiita komitee täiendavaid pädevusi.
6. Komitee püüab soovitusel vastu võtta konsensuse alusel. Kui kõik püüded konsensuse saavutamiseks on ammendatud ja konsensust ei saavutata, võetakse soovitusel viimase abinõuna vastu istungil kohal olevate ja hääletavate liikmete kolmeneljandikulise hääletamusega, kusjuures kvoorumiks on vaja kahe kolmandiku liikmete kohalolekut.

Artikkel 16

Terviseaspektid

1. Osalisi innustatakse:
 - a) rahvatervise sektori ja muude asjakohaste sektorite osavõtul edendada selliste strateegiate ja kavade väljatöötamist ja rakendamist, millega tehakse kindlaks ohustatud inimrühmad ja kaitset vajavad inimrühmad ja kaitstakse neid, ning mis võivad hõlmata teadusepõhiste tervishoiusovovituste vastuvõtmist kokkupuute kohta elavhõbeda ja selle ühenditega, elavhõbedaga kokkupuute vähendamise sihtide seadmist ning vajaduse korral üldsuse harimist;
 - b) edendada teadusepõhiste harimis- ja ennetustöökavade väljatöötamist ja rakendamist elavhõbeda ja selle ühenditega kutsetöös kokkupuutumise kohta;
 - c) edendada vajalikke tervishoiuteenuseid, millega ennetatakse inimrühmade kokkupuudet elavhõbeda või selle ühenditega või ravitakse ja hooldatakse selliseid inimrühmi, ning

- d) looma või vajaduse korral suurendama institutsioonilist ja meditsiinilist suutlikkust, et hoida ära kokkupuudet elavhõbeda või selle ühenditega või diagnoosida ja ravida sellega seotud tõbesid ning korraldada nende seiret.
2. Osaliste konverents, kaaludes tervisega seotud riske või tervishoiumeetmeid, peaks:
- a) konsulteerima Maailma Terviseorganisatsiooni, Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni ja vajaduse korral muude asjakohaste valitsustevaheliste organisatsioonidega ning tegema nendega koostööd ning
- b) edendama koostööd ja teabevahetust Maailma Terviseorganisatsiooni, Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni ja vajaduse korral muude asjakohaste valitsustevaheliste organisatsioonidega.

Artikkel 17

Teabevahetus

1. Iga osaline hõlbustab teabevahetust järgmistes valdkondades:
- a) teaduslik, tehniline, majanduslik ja juriidiline, sealhulgas toksikoloogiline, ökotoksikoloogiline ja ohutusteave elavhõbeda ja selle ühendite kohta;
- b) teave elavhõbeda ja selle ühendite tootmise, kasutamise, nendega kauplemise, heite ja keskkonda laskmise vähendamise või lõpetamise kohta;
- c) teave tehniliselt ja majanduslikult elujõuliste võimaluste kohta, millega saab asendada:
- i) elavhõbedat sisaldavaid tooteid;
 - ii) tootmisprotsesse, milles kasutatakse elavhõbedat või selle ühendeid, ning
 - iii) tegevust või protsesse, mille käigus toimub elavhõbeda või selle ühendite heide või keskkonda laskmine,
- sealhulgas teave selliste alternatiivide tervise- ja keskkonnariskide ning majanduslike ja sotsiaalsete kulude ja tulude kohta, ning
- d) epidemioloogiline teave tervisemõju kohta, mille põhjustab kokkupuude elavhõbeda ja selle ühenditega, toetudes tihedale koostööle Maailma Terviseorganisatsiooni ja vajaduse korral muude asjakohaste organisatsioonidega.
2. Osalised võivad vahetada lõikes 1 osutatud teavet otse, sekretariaadi kaudu või vajaduse korral koostöös muude asjakohaste organisatsioonidega, sealhulgas kemikaale ja jäätmeid käsitlevate konventsioonide sekretariatidega.
3. Sekretariaat hõlbustab koostööd käesolevas artiklis osutatud teabe vahetamisel, samuti koostööd asjakohaste organisatsioonidega, sealhulgas mitmepoolsete keskkonnalepingute ja muude rahvusvaheliste algatuste sekretariatidega. Lisaks osalistelt saadud teabele hõlmab kõnealune teave ka selliste valitsustevaheliste ja valitsusväliste organisatsioonide teavet, kellel on kogemusi elavhõbeda valdkonnas, samuti selliste kogemustega riiklikelt ja rahvusvahelistelt institutsioonidelt saadud teavet.
4. Iga osaline määrab käesoleva konventsiooni kohase teabe vahetamiseks riikliku teabekeskuse, mille kaudu vahetatakse ka artikli 3 kohase importiva osalise nõusolekuga seotud teavet.
5. Käesoleva konventsiooni rakendamisel ei loeta inimeste tervist ja ohutust ning keskkonda käsitlevat teavet konfidentsiaalseks. Osalised, kes vahetavad muud teavet käesoleva konventsiooni alusel, kaitsevad igasugust konfidentsiaalset teavet vastastikuste kokkulepete alusel.

Artikkel 18

Avalik teave, teadlikustamine ja haridus

1. Iga konventiooniosaline edendab ja hõlbustab oma võimaluste kohaselt
- a) üldsusele kättesaadava teabe esitamist järgmise kohta:
- i) elavhõbeda ja selle ühendite mõju tervisele ja keskkonnale;

- ii) elavhõbeda ja selle ühendite asendamine;
 - iii) artikli 17 lõikes 1 nimetatud teemad;
 - iv) oma teadusuuringute, arendustegevuse ja seire tulemused vastavalt artiklile 19 ning
 - v) meetmed käesolevast konventsioonist tulenevate kohustuste täitmiseks;
- b) harimis- ja koolitustööd ning üldsuse teavitamist mõjudest, mida põhjustab kokkupuude elavhõbeda ja selle ühenditega inimese tervisele ning keskkonnale, vajaduse korral koostöös asjakohaste valitsustevaheliste ja valitsusväliste organisatsioonidega ning ohustatud inimrühmadega.

2. Iga osaline kasutab olemasolevaid mehhanisme või kaalub selliste mehhanismide väljaarendamist nagu saasteainete keskkonda laskmise ja ülekande registrid, kus need on kohaldatavad, et koguda ja levitada teavet selle kohta, kui suured on hinnanguliselt tema elavhõbeda ja selle ühendite inimtegevusest tulenevad aastased heitkogused, keskkonda lastud kogused ja kõrvaldatud kogused.

Artikkel 19

Teadus- ja arendustöö ning seire

1. Osalised püüavad teha arendamis- ja täiustamisalast koostööd järgmistes valdkondades, võttes arvesse oma asjaolusid ja suutlikkust:
- a) elavhõbeda ja selle ühendite kasutamise, kulutamise ja inimtekkelise õhkuheite ning vette ja pinnasesse lastud koguste inventuur;
 - b) elavhõbeda ja selle ühendite ohustatud inimrühmades ja keskkonnaosades esinemise tasemete modelleerimine ja geograafiliselt esindav seire, kaasa arvatud esinemine sellistes elustiku osades nagu kalad, mereimetajad, merikilpkonnad ja linnud, samuti koostöö asjakohaste ja vajalike proovide kogumisel ja vahetamisel;
 - c) elavhõbeda ja selle ühendite poolt inimeste tervisele ja keskkonnale avaldatava mõju hindamine, lisaks sotsiaalsele, majanduslikule ja kultuurimõjule, mida need avaldavad, eelkõige ohustatud inimrühmade puhul;
 - d) ühtlustatud meetodid punktides a, b ja c sätestatud meetmete võtmiseks;
 - e) teave elavhõbeda ja selle ühendite olelusingi kohta keskkonnas, edasikandumise (sealhulgas kauglevi ja sadestumise), muundumise ja ladestumise kohta terves reas ökosüsteemides, kusjuures võetakse nõuetekohaselt arvesse erinevust elavhõbeda inimtekkelise ja loodusliku heite ning keskkonda laskmise vahel ning varem ladestunud elavhõbeda taas liikuvaks muutumist;
 - f) teave elavhõbeda ja selle ühenditega ning elavhõbedat sisaldavate toodetega kauplemise kohta ning
 - g) teave elavhõbedavabade toodete ja protsesside tehnilise ja majandusliku kättesaadavuse ning sellealaste teadusuuringute kohta ja parimad keskkonnatavad elavhõbeda ja selle ühendite heite ja keskkonda laskmise vähendamiseks ja seireks.
2. Lõikes 1 nimetatud meetmete võtmisel peaksid osalised vajaduse korral kasutama olemasolevaid seirevõrke ja teadusuuringute programme.

Artikkel 20

Rakenduskavad

1. Konventsioonis esitatud kohustuste täitmiseks võib iga osaline pärast esialgset hindamist koostada ja täita rakenduskava, võttes arvesse siseriiklikke asjaolusid. Selline kava esitatakse sekretariaadile kohe, kui see on koostatud.

2. Iga osaline võib oma rakenduskava läbi vaadata ja ajakohastada, võttes arvesse siseriiklikke asjaolusid ja toetudes osaliste konverentsi või muudele asjakohastele suunistele.
3. Osaline peaks lõigete 1 ja 2 kohase töö tegemisel pidama nõu oma riigisiseste sidusrühmadega, et hõlbustada rakenduskava koostamist, täitmist, läbivaatamist ja ajakohastamist.
4. Osaline võib oma tegevust koordineerida ka piirkondlike kavadega, et hõlbustada käesoleva konventsiooni rakendamist.

Artikkel 21

Aruandlus

1. Iga osaline esitab osaliste konverentsile sekretariaadi kaudu aruande meetmete kohta, mida ta käesoleva konventsiooni sätete rakendamiseks on võtnud, ning nende meetmete tulemuslikkuse ja võimalike probleemide kohta konventsiooni eesmärkide saavutamisel.
2. Osaline esitab oma aruannetes teabe, mida ta on kutsunud üles esitama käesoleva konventsiooni artiklitega 3, 5, 7, 8 ja 9.
3. Osaliste konverents otsustab oma esimesel kohtumisel osaliste poolt esitatavate aruannete formaadi ja esitamise aja, võttes arvesse, et oleks soovitatav, kui aruanded oleksid koordineeritud muude asjakohaste kemikaale ja jäätmeid käsitlevate konventsioonide aruannetega.

Artikkel 22

Tulemuslikkuse hindamine

1. Osaliste konverents hindab käesoleva konventsiooni tulemuslikkust; ta alustab sellega hiljemalt kuus aastat pärast käesoleva konventsiooni jõustumise kuupäeva ning kordab selliseid hindamisi edaspidi korrapäraselt ajavahemike järel, mis ta endale määrab.
2. Hindamise hõlbustamiseks algatab osaliste konverents oma esimesel kohtumisel sellise korra kehtestamise, millega ta tagab võrreldavate seireandmete saamise elavhõbeda ja selle ühendite esinemise ja liikumise kohta keskkonnas, samuti elavhõbeda ja selle ühendite taseme suundumuste kohta jälgitavates bioota keskkondades ja haavatavates elanikkonnarühmades.
3. Hindamine tehakse olemasoleva teadus-, keskkonna-, tehnilise, finants- ja majandusteabe põhjal, mis hõlmab järgmist:
 - a) aruanded ja muu teave seire kohta, mis esitatakse osaliste konverentsile lõike 2 kohaselt;
 - b) artikli 21 kohaselt esitatavad aruanded;
 - c) artikli 15 kohaselt esitatav teave ja soovitused ning
 - d) aruanded ja muu asjakohane teave käesoleva konventsiooniga algatatud finantsabi andmise, tehnosiirde ja suutlikkuse arendamise käigu kohta.

Artikkel 23

Osaliste konverents

1. Käesolevaga asutatakse osaliste konverents.
2. Osaliste konverentsi esimese istungi kutsub kokku ÜRO Keskkonnaprogrammi tegevdirektor hiljemalt ühe aasta möödumisel käesoleva konventsiooni jõustumise kuupäevast. Seejärel peetakse osaliste konverentsi korralisi istungeid konverentsi poolt kindlaks määratud regulaarsete ajavahemike järel.

3. Osaliste konverentsi erakorralised kohtumised toimuvad konverentsi poolt vajalikuks peetaval ajal või ühe osalise kirjalikul taotlusel tingimusel, et kuue kuu jooksul pärast taotluse edastamist teistele osalistele toetab seda vähemalt kolmandik osalistest.
4. Osaliste konverents lepib konsensuse alusel kokku ja võtab oma esimesel istungil vastu kodukorra ja finantseeskirjad enda ja kõikide oma allorganite jaoks ning sekretariaadi tegevust reguleerivad finantssätted.
5. Osaliste konverents kontrollib ja hindab pidevalt käesoleva konventsiooni rakendamist. Ta täidab ülesandeid, mis talle on käesoleva konventsiooniga määratud, ning selleks:
 - a) asutab niisugused allorganid, mida ta peab käesoleva konventsiooni rakendamisel vajalikuks;
 - b) teeb vajaduse korral koostööd pädevate rahvusvaheliste organisatsioonide ning valitsustevaheliste ja valitsusväliste organitega;
 - c) vaatab korrapäraselt läbi kogu teabe, mis on temale ja sekretariaadile teatavaks tehtud vastavalt artiklile 21;
 - d) kaalub kõiki soovitusi, mida talle esitab konventsiooni rakendamise ja nõuete täitmise jälgimise komitee;
 - e) arutab ja võtab lisameetmeid, mis võiksid olla vajalikud käesoleva konventsiooni eesmärkide saavutamiseks, ning
 - f) vaatab artiklite 4 ja 5 kohaselt läbi A ja B lisa.
6. ÜRO, selle spetsialiseeritud asutused ja Rahvusvaheline Aatomienergiaagentuur ning iga riik, kes ei ole käesoleva konventsiooni osaline, võib osaliste konverentsi kohtumistel olla esindatud vaatlejana. Iga siseriiklikku või rahvusvahelist, valitsus- või valitsusvälist organit või ametit, kes on pädev käesoleva konventsiooniga hõlmatud küsimustes ja kes on teavitanud sekretariaati oma soovist olla vaatlejana esindatud osaliste konverentsi kohtumisel, võidakse lubada konverentsi kohtumisele, kui vähemalt üks kolmandik osalistest ei ole selle vastu. Vaatlejate juurdepääsu ja osavõtu suhtes rakendatakse osaliste konverentsi vastu võetud kodukorda.

Artikkel 24

Sekretariaat

1. Käesolevaga moodustatakse sekretariaat.
2. Sekretariaadi ülesanded on järgmised:
 - a) ette valmistada osaliste konverentsi ja allorganite kohtumised ja tagada nende nõuetekohane teenindamine;
 - b) anda osalistele, eelkõige arenguriikidest ja üleminekumajandusega riikidest osalistele, nende taotlusel abi käesoleva konventsiooni rakendamisel;
 - c) koordineerida vajaduse korral tegevust asjakohaste rahvusvaheliste organitega, eelkõige kemikaale ja jäätmeid käsitlevate konventsioonide sekretariaatidega;
 - d) abistada osalisi käesoleva konventsiooni rakendamisega seotud teabe vahetamisel;
 - e) koostada ja anda osalistele regulaarseid aruandeid, mis põhinevad artiklite 15 ja 21 kohaselt saadud teabel ja muul kättesaadaval teabel;
 - f) osaliste konverentsi üldise juhendamise all luua haldus- ja lepingulisi suhteid, mis võivad olla vajalikud tema ülesannete edukaks täitmiseks, ning
 - g) täita muid sekretariaadile konventsiooniga ette nähtud ülesandeid ning muid ülesandeid, mis määratletakse osaliste konverentsi otsusega.

3. Käesoleva konventsiooni sekretariaadi ülesandeid täidab ÜRO keskkonnaprogrammi tegevdirektor, kui osaliste konverents kohalviibivate ja hääletavate osaliste kolmeneljandikulise häälteenamusega ei ole otsustanud, et usaldab sekretariaadi ülesanded mõnele rahvusvahelisele organisatsioonile või mitmele sellisele organisatsioonile.

4. Osaliste konverents, olles konsulteerinud sobivate rahvusvaheliste organitega, võib näha ette tugevdatud koostöö ja koordineerimise käesoleva konventsiooni sekretariaadi ning muude kemikaale ja jäätmeid käsitlevate konventsioonide sekretariaatide vahel. Osaliste konverents, olles konsulteerinud sobivate rahvusvaheliste organitega, võib näha ette täiendavad suunised selle kohta.

Artikkel 25

Vaidluste lahendamine

1. Konventsiooniosalised püüavad lahendada konventsiooni tõlgendamise või rakendamisega seotud omavahelised vaidlused läbirääkimistega või muude enda valitud rahumeelsete vahenditega.

2. Konventsiooni ratifitseerimisel, vastuvõtmisel, heakskiitmisel või sellega ühinemisel või muul ajal pärast seda võib osaline, kes ei ole piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioon, esitada hoiulevõtjale kirjaliku teate selle kohta, et ta käsitab konventsiooni tõlgendamise või kohaldamisega seotud vaidluse puhul kohustuslikuna iga lepinguosalise puhul, kes võtab endale sama kohustuse:

a) vaidluse esitamist vahekohtule E lisa I osas sätestatud korras;

b) vaidlusküsimuse esitamist Rahvusvahelisele Kohtule.

3. Osaline, kes on piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioon, võib seoses vahekohtumenetlusega esitada samasuguse toimega avalduse vastavalt lõikele 2.

4. Lõike 2 või 3 kohaselt esitatud avaldus jääb jõusse kuni kehtivuse tähtaja möödumiseni või kolmeks kuuks pärast seda, kui kirjalik teade selle tagasivõtmise kohta on hoiulevõtjale üle antud.

5. Avalduse kehtivusaja lõppemine või selle tagasivõtmise teade või uus avaldus ei mõjuta pooleliolevat vahekohtumenetlust või Rahvusvahelise Kohtu menetlust, kui vaidluspooled ei lepi kokku teisiti.

6. Kui vaidluspooled ei ole nõustunud ühe ja sama või kummagi lõike 2 või 3 kohase menetlusega ja kui nad ei ole suutnud vaidlust lahendada lõikes 1 nimetatud vahenditega kaheteistkümne kuu jooksul, alates ühe poole teate saamisest selle kohta, et nende vahel on vaidlus, saadetakse vaidlus ühe vaidluspoole taotlusel lahendamiseks lepituskomisjonile. Käesoleva artikli kohasel lepitamisel kasutatakse E lisa II osas sätestatud korda.

Artikkel 26

Konventsiooni muudatused

1. Iga osaline võib teha ettepaneku käesoleva konventsiooni muutmiseks.

2. Käesoleva konventsiooni muudatused võetakse vastu osaliste konverentsi kohtumisel. Sekretariaat edastab muudatusettepaneku teksti osalistele vähemalt kuus kuud enne istungit, kus see esitatakse vastuvõtmiseks. Sekretariaat edastab esitatud muudatused ka konventsioonile allkirjutanutele ja teavitamiseks hoiulevõtjale.

3. Osalised teevad kõik, et saavutada käesoleva konventsiooni muudatusettepanekute suhtes kokkulepe konsensuse alusel. Kui kõikidest pingutustest hoolimata konsensust ei saavutata ja kokkuleppele ei jõuta, võetakse muudatused viimase abinõuna vastu istungil kohal olevate ja hääletavate osaliste kolmeneljandikulise häälteenamusega.

4. Hoiulevõtja edastab vastuvõetud muudatuse kõigile osalistele ratifitseerimiseks, vastuvõtmiseks või heakskiitmiseks.
5. Muudatuse ratifitseerimisest, vastuvõtmisest või heakskiitmisest teatatakse hoiulevõtjale kirjalikult. Lõike 3 kohaselt vastu võetud muudatus jõustub osaliste suhtes, kes on nõustunud end sellega siduma, üheksakümnendal päeval pärast seda, kui vähemalt kolm neljandikku osalistest, kes olid osalised muudatuse vastuvõtmise ajal, on ratifitseerimis-, vastuvõtmis- või heakskiitmis kirja hoiule andnud. Seejärel jõustub muudatus muude osaliste suhtes üheksakümnendal päeval pärast seda, kui need osalised on andnud hoiule muudatuse ratifitseerimis-, heakskiitmis- või vastuvõtmiskirja.

Artikkel 27

Lisade vastuvõtmine ja muutmine

1. Lisad on käesoleva konventsiooni lahutamatud osad ja kui ei ole sõnaselgelt sätestatud teisiti, tähendab viide konventsioonile ühtlasi ka viidet igale selle lisale.
2. Iga täiendav lisa, mis on vastu võetud pärast käesoleva konventsiooni jõustumist, on piiratud üksnes protseduuriliste, teaduslike, tehniliste või haldusküsimustega.
3. Käesoleva konventsiooni täiendavate lisadega seotud ettepaneku, selle vastuvõtmise ja jõustumise suhtes kohaldatakse järgmist menetlust:
 - a) täiendava lisa kohta tehakse ettepanek ja see võetakse vastu artikli 26 lõigetes 1–3 sätestatud korras;
 - b) iga osaline, kes ei saa täiendavat lisa vastu võtta, teatab sellest hoiulevõtjale kirjalikult ühe aasta jooksul alates kuupäevast, kui hoiulevõtja edastab teate täiendava lisa vastuvõtmise kohta. Hoiulevõtja teavitab viivitamata kõiki osalisi sellise teate laekumisest. Osaline võib eelneva teate täiendava lisa vastu võtmata jätmise kohta igal ajal tagasi võtta ning seejärel jõustub lisa selle osalise suhtes vastavalt punktile c, ning
 - c) ühe aasta möödumisel hoiulevõtja teate edastamisest täiendava lisa vastuvõtmise kohta jõustub lisa kõikide osaliste suhtes, kes ei ole esitanud teadet vastu võtmata jätmise kohta vastavalt punktile b.
4. Käesoleva konventsiooni lisade kohta muudatuse ettepanekute esitamine, vastuvõtmine ja jõustumine toimub sama korra kohaselt kui konventsiooni täiendavate lisade kohta ettepanekute esitamine, vastuvõtmine ja jõustumine, selle erinevusega, et lisa muutmine ei jõustu osalise suhtes, kes on esitanud deklaratsiooni lisade muutmise kohta vastavalt artikli 30 lõikele 5, mille puhul iga niisugune muudatus jõustub sellise osalise suhtes üheksakümnendal päeval pärast niisuguse muudatuse ratifitseerimis-, vastuvõtmis-, heakskiitmis- või ühinemiskirja hoiulevõtjale hoiuleandmist.
5. Kui täiendav lisa või lisa muudatus on seotud käesoleva konventsiooni muudatusega, ei jõustu täiendav lisa või muudatus enne konventsiooni muudatuse jõustumist.

Artikkel 28

Hääletamisõigus

1. Igal käesoleva konventsiooni osalisel on üks hääl, välja arvatud lõikes 2 ette nähtud juhtudel.
2. Piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioonil on oma pädevusse kuuluvates küsimustes nii palju hääli, kui palju tema liikmesriike on käesoleva konventsiooniga ühinenud. Selline organisatsioon ei kasuta oma hääleõigust, kui seda kasutab tema liikmesriik, ja vastupidi.

*Artikkel 29***Allakirjutamine**

Käesolev konventsioon on kõikidele riikidele ja piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioonidele allakirjutamiseks avatud Jaapanis Kumamoto 10. ja 11. oktoobril 2013 ja seejärel ÜRO peakorteris New Yorgis kuni 9. oktoobrini 2014.

*Artikkel 30***Ratifitseerimine, vastuvõtmine, heakskiitmine või ühinemine**

1. Käesoleva konventsiooni ratifitseerivad, võtavad vastu või kiidavad heaks riigid ja piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioonid. See on ühinemiseks avatud riikidele ja piirkondliku majandusorganisatsiooni organisatsioonidele alates konventsiooni allakirjutamiseks sulgemise kuupäevast. Ratifitseerimis-, vastuvõtmis-, heakskiitmis- või ühinemiskirjad antakse hoiule hoiulevõtjale.
2. Kõik piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioonid, kellest saavad käesoleva konventsiooni osalised, ilma et nende liikmesriigid oleksid osalised, on kohustatud täitma kõiki konventsioonist tulenevaid kohustusi. Kui mõni niisuguse organisatsiooni liikmesriikidest on käesoleva konventsiooni osaline, võtavad organisatsioon ja selle liikmesriigid käesolevast konventsioonist tulenevate kohustuste täitmiseks vastu vastavaid kohustusi käsitlevad otsused. Sellisel juhul ei ole nimetatud organisatsioonil ja selle liikmesriikidel õigust käesolevast konventsioonist tulenevaid õigusi samaaegselt teostada.
3. Ratifitseerimis-, vastuvõtmis-, heakskiitmis- või ühinemiskirjas teatab piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioon oma pädevuse ulatuse konventsiooniga reguleeritavates küsimustes. Iga selline organisatsioon peab hoiulevõtjale teatama ka oma pädevuse ulatuse olulistest muutustest ja viimane teavitab omakorda osalisi.
4. Iga riiki või piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsiooni innustatakse ratifitseerimisel, vastuvõtmisel, heakskiitmisel või ühinemisel edastama sekretariaadile teabe meetmete kohta, mis ta võtab konventsiooni rakendamiseks.
5. Oma ratifitseerimis-, vastuvõtmis-, heakskiitmis- või ühinemiskirjas võib iga osaline teatada, et tema suhtes jõustub iga lisa muudatus alles pärast seda, kui ta on hoiule andnud oma vastava ratifitseerimis-, vastuvõtmis-, heakskiitmis- või ühinemiskirja.

*Artikkel 31***Jõustumine**

1. Käesolev konventsioon jõustub üheksakümnendal päeval pärast seda, kui antakse hoiule viiekümnes ratifitseerimis-, vastuvõtmis-, heakskiitmis- või ühinemiskiri.
2. Iga riigi või piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsiooni suhtes, kes ratifitseerib, võtab vastu või kiidab heaks käesoleva konventsiooni või ühineb sellega pärast viiekümnest ratifitseerimis-, vastuvõtmis-, heakskiitmis- või ühinemiskirja hoiuleandmist, jõustub konventsioon üheksakümnendal päeval pärast selle riigi või organisatsiooni ratifitseerimis-, vastuvõtmis-, heakskiitmis- või ühinemiskirja hoiuleandmise kuupäeva.
3. Lõigete 1 ja 2 kohaldamisel ei käsitata piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsiooni hoiuleantud kirja täiendavana sellise organisatsiooni liikmesriikide hoiuleantud kirjade suhtes.

*Artikkel 32***Reservatsioonid**

Käesoleva konventsiooni suhtes ei lubata teha reservatsioone.

*Artikkel 33***Väljaastumine**

1. Mis tahes ajal pärast kolme aasta möödumist päevast, mil käesolev konventsioon osalise suhtes jõustus, võib see osaline konventsioonist välja astuda, esitades hoiulevõtjale kirjaliku teate.
2. Selline väljaastumine jõustub ühe aasta möödumisel päevast, mil hoiulevõtja on väljaastumisteate kätte saanud, või väljaastumisteates märgitud hilisemal ajal.

*Artikkel 34***Hoiulevõtja**

Käesoleva konventsiooni hoiulevõtjaks on ÜRO peasekretär.

*Artikkel 35***Autentsed tekstid**

Käesoleva konventsiooni originaal, mille araabia-, hiina-, hispaania-, inglise-, prantsuse- ja venekeelne tekst on võrdselt autentsed, antakse hoiule hoiulevõtjale.

SELLE KINNITUSEKS on allkirjutanud, olles selleks vastavalt volitatud, andnud käesolevale konventsioonile oma allkirja.

Sõlmitud kahe tuhande kolmeteistkümnenda aasta oktoobrikuu kümnendal päeval Jaapanis Kumamotos.

A LISA

ELAVHÖBEDAT SISALDAVAD TOOTED

Käesolevast lisast on välja jäetud järgmised tooted:

- a) kodanikukaitse ja sõjalise kasutuse jaoks hädavajalikud tooted;
- b) teadusuuringutes, seadmete kalibreerimisel ja võrdlusstandardina kasutatavad tooted;
- c) lülitid ja releed, külmkatoodiga luminofoorlambid (CCFL) ja välise elektrodiga luminofoorlambid (EEFL) elektroonsete kuvarite jaoks ning mõteseadmed, kui teostatavad elavhõbedavabad asendustooted ei ole kättesaadavad;
- d) traditsiooniliste ja religioossete tavade puhul kasutatavad tooted ning
- e) vaktsiinid, mis sisaldavad säilitusainena tiomersaali.

I osa. Artikli 4 lõikega 1 hõlmatud tooted

Elavhõbedat sisaldavad tooted	Kuupäev, pärast mida toote valmistamine, importimine ega eksportimine ei ole lubatud (järkjärgulise kõrvaldamise kuupäev)
Patareid, v.a tsinkhõbeoksiid-nööpelemendid, mille elavhõbedasisaldus on < 2 %, ja tsinkõhk-nööpelemendid, mille elavhõbedasisaldus on < 2 %	2020
Lülitid ja releed, v.a väga suure täpsusega mahtuvuse ja kao mõõtmissillad ning kõrgsageduslikud raadiosageduslülitid ja -releed seire- ja juhtimisseadmetes, mille elavhõbedasisaldus on kuni 20 mg silla, lüliti või relee kohta	2020
Üldotstarbelised kompaktluminofoorlambid (CFLs), mille võimsus on ≤ 30 W ja elavhõbedasisaldus üle 5 mg ühe valguselemendi kohta	2020
Üldotstarbelised sirged luminofoorlambid (LFLs): a) kolme luminofooriga, võimsusega < 60 W, elavhõbedasisaldusega üle 5 mg lambi kohta b) halofosfaatluminofooriga, võimsusega ≤ 40 W, elavhõbedasisaldusega üle 10 mg lambi kohta	2020
Üldotstarbelised kõrgrõhuelavhõbelambid (HPMV)	2020
Elavhõbe külmkatoodiga luminofoorlampides (CCFL) ja välise elektrodiga luminofoorlampides (EEFL) elektroonsete kuvarite jaoks: a) lühikesed (≤ 500 mm), elavhõbedasisaldusega üle 3,5 mg lambi kohta b) keskmise pikkusega (> 500 mm ja ≤ 1 500 mm), elavhõbedasisaldusega üle 5 mg lambi kohta c) pikad (> 1 500 mm), elavhõbedasisaldusega üle 13 mg lambi kohta	2020
Kosmeetikatooted (elavhõbedasisaldusega üle 1 ppm), sealhulgas nahapleegitusseebid ja -kreemid, ei hõlma kosmeetikatooteid silmapiirkonna jaoks, milles elavhõbedat kasutatakse säilitusainena, ning tõhusad ja ohutud asendavad säilitusained ei ole kättesaadavad ⁽¹⁾	2020

Elavhõbedat sisaldavad tooted	Kuupäev, pärast mida toote valmistamine, importimine ega eksportimine ei ole lubatud (järgjärgulise kõrvaldamise kuupäev)
Pestitsiidid, biotsiidid ja paikse kasutusega antiseptikud	2020
Järgmised mitteelektroonised mõõteseadmed, välja arvatud mitteelektroonised mõõteseadmed, mis on paigutatud suurtesse seadmetesse või mida kasutatakse ülitäpseteks mõõtmisteks, mille jaoks elavhõbedavabad asendustooted ei ole kättesaadavad: a) baromeetrid; b) hügromeetrid; c) manomeetrid; d) termomeetrid; e) sfügmomanomeetrid (vererõhumõõturid).	2020

(¹) Sellega ei kavatseta hõlmata kosmeetikatooted, seepe ega kreeme, milles elavhõbedat esineb jälgedena.

II osa. Artikli 4 lõikega 3 hõlmatud tooted

Elavhõbedat sisaldavad tooted	Sätted
Hambaamalgaam	<p>Osaline võtab hambaamalgaami kasutamise järkjärguliseks lõpetamiseks, arvestades oma siseriiklikku olukorda ja asjakohaseid rahvusvahelisi suuniseid, kaks või enam meetet järgmisest loetelust:</p> <ul style="list-style-type: none"> i) riiklike eesmärkide seadmine hambakaarise ennetamise ja terviseedenduse alal, millega vähendatakse vajadust hambataastamise järele; ii) riiklike eesmärkide seadmine amalgaami kasutamise minimeerimiseks; iii) kulutõhusate ja kliiniliselt tõhusate hambataastusvahendite elavhõbedavabade asendajate kasutamise edendamine; iv) kvaliteetsete hambataastusmaterjalide alaste teadusuuringute ja arendustegevuse edendamine; v) hambaarstide kutseorganisatsioonide ja koolide kaudu kutseliste hambaarstide ja üliõpilaste harimine ja koolitamine hambataastusvahendite elavhõbedavabade asendajate kasutamisel ning parimate hambaravitavade edendamine; vi) ravikindlustuses sellise poliitika ja selliste kavade lõpetamine, milles eelistatakse hambaamalgaami kasutamist hambataastusvahendite elavhõbedavabade asendajate kasutamisele; vii) ravikindlustuses sellise poliitika ja selliste kavade edendamine, milles eelistatakse kvaliteetsete asendustoodete kasutamist hamba taastamiseks amalgaami asemel; viii) hambaamalgaami kasutamise piiramine hambaamalgaami kapslivormiga; ix) parimate keskkonnatavade järgimise edendamine hambakliinikutes, et vähendada elavhõbeda ja selle ühendite laskmist vette ja pinnasesse.

B LISA

TOOTMISPROTSESSID, MILLES KASUTATAKSE ELAVHÕBEDAT VÕI SELLE ÜHENEID

I osa. Artikli 5 lõikega 2 hõlmatud protsessid

Tootmisprotsessid, milles kasutatakse elavhõbedat või selle ühendeid	Järkjärgulise kõrvaldamise kuupäev
Kloorleelise meetodil tootmine	2025
Atsetaldehyüdi tootmine, milles elavhõbedat või selle ühendeid kasutatakse katalüsaatorina	2018

II osa. Artikli 5 lõikega 3 hõlmatud protsessid

Protsessid, milles kasutatakse elavhõbedat	Sätted
Vinüülkloriidi monomeeri tootmine	<p>Osaliste poolt võetavad meetmed hõlmavad järgmisi, kuid ei ole nendega piiratud:</p> <ul style="list-style-type: none"> i) vähendada 2020. aastaks elavhõbeda kasutamist tooteühiku kohta 50 %, võrreldes kasutamisega 2010. aastal; ii) edendada meetmeid, millega vähendatakse sõltuvust elavhõbeda põhimaavarana kaevandamisest; iii) võtta meetmeid elavhõbeda heite ja keskkonda laskmise vähendamiseks; iv) toetada elavhõbedavabade katalüsaatorite ja protsesside alaseid teadusuuringuid ja arendustegevust; v) mitte lubada elavhõbeda kasutamist pärast viie aasta möödumist sellest ajast, kui osaliste konverents teeb kindlaks, et elavhõbedavabad katalüsaatorid olemasolevate protsesside jaoks on muutunud tehniliselt ja majanduslikult teostatavaks; vi) esitada osaliste konverentsile aruandeid oma jõupingutuste kohta elavhõbedavabade alternatiivide väljaarendamiseks või kindlakstegemiseks ning elavhõbeda järkjärguliseks kasutusest kõrvaldamiseks vastavalt artiklile 21.
Naatrium- või kaaliummetülaad või -etülaad	<p>Osaliste poolt võetavad meetmed hõlmavad järgmisi, kuid ei ole nendega piiratud:</p> <ul style="list-style-type: none"> i) meetmed elavhõbeda kasutamise vähendamiseks, mille eesmärk on järk-järgult selline kasutamine lõpetada nii kiiresti kui võimalik kümne aasta jooksul, arvates konventsiooni jõustumisest; ii) vähendada 2020. aastaks elavhõbeda heiteid ja keskkonda laskmist tooteühiku kohta 50 %, võrreldes vastavate 2010. aasta näitajatega; iii) keelata põhimaavarana kaevandamisega saadud värske elavhõbeda kasutamine; iv) toetada elavhõbedavabade protsesside alast teadus- ja arendustegevust; v) mitte lubada elavhõbeda kasutamist pärast viie aasta möödumist sellest ajast, kui osaliste konverents teeb kindlaks, et elavhõbedavabad protsessid on muutunud tehniliselt ja majanduslikult teostatavaks; vi) esitada osaliste konverentsile aruandeid oma jõupingutuste kohta elavhõbedavabade alternatiivide väljaarendamiseks või kindlakstegemiseks ning elavhõbeda järkjärguliseks kasutusest kõrvaldamiseks vastavalt artiklile 21.
Polüuretaani tootmine elavhõbedat sisaldavate katalüsaatorite abil	<p>Osaliste poolt võetavad meetmed hõlmavad järgmisi, kuid ei ole nendega piiratud:</p> <ul style="list-style-type: none"> i) meetmed elavhõbeda kasutamise vähendamiseks, mille eesmärk on järk-järgult selline kasutamine lõpetada nii kiiresti kui võimalik kümne aasta jooksul, arvates konventsiooni jõustumisest; ii) võtta meetmeid, millega vähendatakse sõltuvust elavhõbeda põhimaavarana kaevandamisest;

Protsessid, milles kasutatakse elavhõbedat	Sätted
	<p>iii) võtta meetmeid elavhõbeda heite ja keskkonda laskmise vähendamiseks;</p> <p>iv) toetada elavhõbedavabade katalüsaatorite ja protsesside alaseid teadusuuringuid ja arendustegevust;</p> <p>v) esitada osaliste konverentsile aruandeid oma jõupingutuste kohta elavhõbedavabade alternatiivide väljaarendamiseks või kindlakstegemiseks ning elavhõbeda järkjärguliseks kasutusest kõrvaldamiseks vastavalt artiklile 21.</p> <p>Artikli 5 lõiget 6 ei kohaldata kõnealusele tootmisprotsessile.</p>

C LISA

KÄSITÖÖNDUSLIK JA VÄIKSEMAHULINE KULLAKAEVANDAMINE

Riikide tegevuskavad

1. Iga osaline, kelle suhtes kehtivad artikli 7 lõike 3 sätted, võtab oma riiklikku tegevuskavasse järgmise:
 - a) riigi eesmärgid ja vähendamise sihttasemed;
 - b) meetmed, millega kõrvaldatakse:
 - i) kogu maagi amalgaamimine;
 - ii) amalgaami või töödeldud amalgaami lahtine põletamine;
 - iii) amalgaami põletamine elamurajoonides ning
 - iv) pärast elavhõbeda lisamist sademe, maagi või rikastusjäätmete leostamine tsüaniidiga, ilma et eelnevalt oleks eemaldatud lisatud elavhõbe;
 - c) sammud, millega hõlbustatakse käsitööstusliku ja väiksemahulise kullakaevandamise formaliseerimist või reguleerimist;
 - d) võrdlushinnangute koostamine elavhõbeda koguste ja kasutamistavade kohta, mida kasutatakse käsitööstuslikul ja väiksemahulisel kullakaevandamisel ja -töötlemisel tema territooriumil;
 - e) strateegia käsitööstuslikust ja väiksemahulisest kullakaevandamisest ning -töötlemisest tingitud elavhõbedaheite ja keskkonda laskmise ning elavhõbedaga kokkupuute vähendamiseks, sealhulgas elavhõbedavabade meetodite kasutamise kaudu;
 - f) strateegia elavhõbeda ja selle ühenditega kauplemise juhtimiseks, et ennetada välismaistest ja siseriiklikest allikatest pärinevate elavhõbeda ja selle ühendite kõrvaletõrjumist kasutamiseks käsitööstuslikul ja väiksemahulisel kullakaevandamisel ja -töötlemisel;
 - g) strateegia sidusrühmade kaasamiseks riigi tegevuskava rakendamisse ja jätkuvasse edasiarendamisse;
 - h) rahvatervise strateegia, milles käsitletakse käsitööstusliku ja väiksemahulise kullakaevandamisega tegelevate kaevurite ja nende kogukondade kokkupuudet elavhõbedaga. Selline strateegia peaks muu hulgas hõlmama terviseandmete kogumist, tervishoiutöötajate harimist ja tervishoiuasutuste kaudu teadlikkuse suurendamist;
 - i) strateegia selleks, et hoida ära kõige haavatavamate elanikkonnarühmade, eelkõige laste ja sünnitamiseas naiste, eriti rasedate naiste kokkupuude elavhõbedaga, mida kasutatakse käsitööstuslikul ja väiksemahulisel kullakaevandamisel;
 - j) strateegia teabe jagamiseks käsitööstusliku ja väiksemahulise kullakaevandamisega tegelevatele kaevuritele ja ohustatud kogukondadele ning
 - k) riigi tegevuskava rakendamise ajakava.
2. Iga osaline võib oma riigi tegevuskavasse lisada täiendavaid strateegiaid oma eesmärkide saavutamiseks, kaasa arvatud käsitööstusliku ja väiksemahulise kullakaevandamise normide, turumehhanismide või turustamisvahendite kasutamine või kasutuselevõtt.

*D LISA***ELAVHÕBEDA JA SELLE ÜHENDITE ATMOSFÄÄRIHEITE PUNKTALLIKATE LOETELU**

Punktallika kategooria:

kivisöeküttel töötavad elektrijaamad;

kivisöeküttel töötavad tööstuslikud katlad;

värviliste metallide ⁽¹⁾ tootmisel kasutatavad väljasulatamis- ja särdamisprotsessid;

jäätmepõletuskäitised;

tsemendiklinkri tootmise käitised.

⁽¹⁾ Käesolevas lisas on „värvilisteks metallideks“ nimetatud pliid, tsinki, vaske ja tööstuslikku kulda.

E LISA

VAHEKOHTU- JA LEPITUSMENETLUSED

I osa. Vahekohtumenetlus

Käesoleva konventsiooni artikli 25 lõike 2 punkti a kohane vahekohtumenetlus on järgmine.

Artikkel 1

1. Osaline võib algatada vahekohtumenetluse vastavalt käesoleva konventsiooni artiklile 25 kirjaliku teatega, mis on adresseeritud vaidlusosaluse küsimuse teis(t)ele osalis(t)ele. Teatele lisatakse hagiavaldus koos kõikide seda toetavate dokumentidega. Sellises teates esitatakse vaidlusosaluse küsimuse sisu ja eelkõige need käesoleva konventsiooni sätted, mille tõlgendamise või rakendamise suhtes ollakse eri arvamusel.

2. Hagejaks olev osaline teatab sekretariaadile, et ta on otsustanud vaidlusküsimuse vastavalt käesoleva konventsiooni artiklile 25 esitada lahendamiseks vahekohtule. Teatele lisatakse hagejaks oleva osalise kirjalik teade, hagiavaldus ja toetavad dokumendid, millele on viidatud eespool lõikes 1. Sekretariaat edastab kogu niimoodi saadud teabe kõikidele osalistele.

Artikkel 2

1. Kui vaidlusküsimus suunatakse vahekohtusse vastavalt artiklile 1, siis moodustatakse vahekohus. Vahekohus koosneb kolmest liikmest.

2. Kumbki vaidluspool nimetab oma vahekohtuniku ja kaks sel viisil nimetatud vahekohtunikku määravad ühisel kokkuleppel kolmanda vahekohtuniku, kes on kohtu esimees. Rohkem kui kahe osalise vahelistes vaidlustes nimetavad ühiste huvidega pooled omavahelisel kokkuleppel ühiselt ühe vahekohtuniku. Esimees ei tohi olla kummagi vaidluspoole kodanik, elada alaliselt kummagi poole territooriumil, olla kummagi poole teenistuses ega olla tegelenud sama juhtumiga muu volituse alusel.

3. Vahekohtunike vabanenud ametikohtade täitmisel rakendatakse esialgse ametissenimetamise puhul ettenähtud korda.

Artikkel 3

1. Kui üks vaidluspool ei nimeta vahekohtunikku kahe kuu jooksul, arvates kuupäevast, mil vastaspool saab teate vahekohtumenetluse algatamise kohta, võib teine pool teavitada sellest ÜRO peasekretäri, kes nimetab vahekohtuniku järgmise kahe kuu jooksul.

2. Kui alates teise vahekohtuniku nimetamise kuupäevast kahe kuu jooksul ei ole määratud vahekohtu esimeest, määrab selle ühe osalise palvel ÜRO peasekretär järgmise kahe kuu jooksul.

Artikkel 4

Vahekohus teeb oma otsused vastavalt käesoleva konventsiooni sätetele ja rahvusvahelisele õigusele.

Artikkel 5

Kui vaidluspooled ei lepi kokku teisiti, määrab vahekohus ise oma töökorra.

Artikkel 6

Vahekohus võib ühe vaidluspoole taotlusel soovitada ajutisi vajalikke kaitsemeetmeid.

Artikkel 7

Vaidluspooled hõlbustavad vahekohtu tööd ja eelkõige, kasutades kõiki nende käsutuses olevaid vahendeid:

- a) edastavad vahekohtule kõik asjakohased dokumendid, teabe ja vahendid ning
- b) võimaldavad vahekohtul kutsuda vajaduse korral tunnistajaid või eksperte tõendeid esitama.

Artikkel 8

Vaidluspooltel ja vahekohtunikel on kohustus kaitsta vahekohtumenetluse käigus konfidentsiaalsena saadud teabe või dokumentide konfidentsiaalsust.

Artikkel 9

Kui vahekohus ei otsusta seoses juhtumi eritingimustega teisiti, kannavad vaidluspooled vahekohtu kulud võrdsetes osades. Vahekohus peab arvestust kõikide oma kulude kohta ja esitab pooltele lõpparuande.

Artikkel 10

Osaline, kellel on vaidluse objekti suhtes juriidiline huvi, mida otsus võib mõjutada, võib vahekohtu nõusolekul menetlusse sekkuda.

Artikkel 11

Vahekohus võib kuulata ja lahendada vastunõudeid, mis on otseselt seotud vaidluse objektiga.

Artikkel 12

Vahekohtu otsused nii menetluse kui ka asja sisu kohta tehakse tema liikmete häälteenamusega.

Artikkel 13

1. Kui üks vaidluspool ei ilmu vahekohtu ette või ei kaitse oma kohtuasja, võib teine pool taotleda, et kohus jätkaks menetlust ja teeks otsuse. Vaidluspoole puudumine või oma kohtuasja kaitsmata jätmine ei välista menetluse jätkumist.
2. Enne lõpliku otsuse tegemist peab vahekohus veenduma, et hagi on nii faktiliselt kui ka seaduslikult põhjendatud.

Artikkel 14

Vahekohtus teeb oma lõpliku otsuse viie kuu jooksul alates vahekohtu täieliku moodustamise kuupäevast, välja arvatud juhul, kui ta peab vajalikuks tähtaega pikendada ajavahemiku võrra, mis ei tohiks ületada viit kuud.

Artikkel 15

Vahekohtu lõplik otsus piirdub vaidluse objektiga ning selles esitatakse põhjused, mille alusel otsus tehti. See sisaldab osalenud liikmete nimesid ja lõpliku otsuse kuupäeva. Vahekohtu iga liige võib lisada lõplikule otsusele oma isikliku või eriarvamuse.

Artikkel 16

Lõplik otsus on vaidluspoolte jaoks siduv. Lõplikus otsuses esitatud käesoleva konventsiooni tõlgendus on siduv ka osalise jaoks, kes sekkub vastavalt artiklile 10, ja selles ulatuses, mis on seotud küsimustega, millega seoses osaline sekkub. Lõplikku otsust saab edasi kaevata ainult juhul, kui vaidluspoolel on eelnevalt apellatsioonikorra suhtes kokku leppinud.

Artikkel 17

Kõik erimeelsused, mis võivad tekkida osaliste vahel, kelle jaoks lõplik otsus on artikli 16 kohaselt siduv, ja mis on seotud lõpliku otsuse tõlgendamise või rakendamiseviisiga, võib kumbki osalistest esitada lahendamiseks vahekohtule, kes tegeleb lõpliku otsusega.

II osa. Lepitusmenetlus

Käesoleva konventsiooni artikli 25 lõike 6 kohane lepituskomisjoni menetlus on järgmine.

Artikkel 1

Vaidlusküsimuse ühe poole kirjalik taotlus moodustada käesoleva konventsiooni artikli 25 lõike 6 kohaselt lepituskomisjon saadetakse sekretariaadile ning selle koopia saadetakse teis(t)ele pool(t)ele. Sekretariaat teavitab sellest viivitamata kõiki osalisi.

Artikkel 2

1. Kui vaidluspoolel ei lepi kokku teisiti, koosneb lepituskomisjon kolmest liikmest, kellest kumbki pool nimetab ühe liikme ja nimetatud liikmed valivad ühiselt esimehe.
2. Rohkem kui kahe poole vahelistes vaidlustes nimetavad ühiste huvidega pooled omavahelisel kokkuleppel ühiselt komisjoni liikmed.

Artikkel 3

Kui kahe kuu jooksul pärast seda, kui sekretariaat on saanud artiklis 1 eespool osutatud kirjaliku taotluse, ei ole pooled kedagi liikmeks nimetanud, teeb ÜRO peasekretär ühe poole palvel sellise nimetamise järgmise kahe kuu jooksul.

Artikkel 4

Kui lepituskomisjoni esimeest ei ole valitud kahe kuu jooksul alates teise komisjoni liikme nimetamisest, määrab ÜRO peasekretär esimehe ühe vaidluspoole palvel järgmise kahe kuu jooksul.

Artikkel 5

Lepituskomisjon aitab sõltumatul ja erapooletul viisil kaasa, et vaidlusküsimuse pooled suudaksid jõuda rahumeelse lahenduseni.

Artikkel 6

1. Lepituskomisjon võib lepitusmenetlust viia läbi sellisel viisil, nagu ta peab sobivaks, võttes täielikult arvesse küsimusega seotud asjaolusid ja vaateid, mida vaidluspooled võivad väljendada, sealhulgas iga taotlust kiire lahenduse saavutamiseks. Komisjon võib vajaduse korral võtta vastu oma töökorra, kui vaidluspooled ei otsusta teisiti.
2. Lepituskomisjon võib lepitusmenetluse jooksul igal ajal teha ettepanekuid või anda soovitusi vaidlusküsimuse lahenduse kohta.

Artikkel 7

Vaidluspooled teevad lepituskomisjoniga koostööd. Eelkõige püüavad nad täita komisjoni palveid esitada kirjalikke materjale, esitada tõendeid ja viibida kohal koosolekul. Vaidluspooltel ja lepituskomisjoni liikmetel on kohustus kaitsta lepitusmenetluse käigus konfidentsiaalsena saadud teabe või dokumentide konfidentsiaalsust.

Artikkel 8

Lepituskomisjon teeb otsused oma liikmete häälteenamusega.

Artikkel 9

Kui vaidlus ei ole veel lahendatud, esitab lepituskomisjon aruande koos soovitustega küsimuse lahendamise kohta hiljemalt kaksteist kuud pärast oma moodustamise lõppu; vaidluspooled kaaluvad soovitusi heas usus.

Artikkel 10

Lepituskomisjon otsustab kõik erimeelsused selle kohta, kas ta on pädev temale ülesandeks tehtud küsimust lahendada.

Artikkel 11

Kui vaidluspooled ei otsusta teisiti, kannavad nad lepituskomisjoni kulud võrdsetes osades. Lepituskomisjon peab arvestust kõikide oma kulude kohta ja esitab pooltele lõpparuande.

LISA

**EUROOPA LIIDU PÄDEVUSDEKLARATSIOON VASTAVALT MINAMATA ELAVHÖBEDAKONVENTSIOONI
ARTIKLI 30 LÕIKELE 3**

Euroopa Liidu praegused liikmed on Belgia Kuningriik, Bulgaaria Vabariik, Tšehhi Vabariik, Taani Kuningriik, Saksamaa Liitvabariik, Eesti Vabariik, Iirimaa, Kreeka Vabariik, Hispaania Kuningriik, Prantsuse Vabariik, Horvaatia Vabariik, Itaalia Vabariik, Küprose Vabariik, Läti Vabariik, Leedu Vabariik, Luksemburgi Suurhertsogiriik, Ungari, Malta Vabariik, Madalmaade Kuningriik, Austria Vabariik, Poola Vabariik, Portugali Vabariik, Rumeenia, Sloveenia Vabariik, Slovaki Vabariik, Soome Vabariik, Rootsi Kuningriik, Suurbritannia ja Põhja-Iirimaa Ühendkuningriik.

Minamata konventsiooni artikli 30 lõikes 3 sätestatakse järgmist. „3. Ratifitseerimis-, vastuvõtmis-, heakskiitmis- või ühinemiskirjas teatab piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioon oma pädevuse ulatuse konventsiooniga reguleeritavates küsimustes. Iga selline organisatsioon peab hoiulevõtjale teatama ka oma pädevuse ulatuse olulistest muutustest ja viimane teavitab omakorda osalisi.“

Euroopa Liit deklareerib, et kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepinguga ja eelkõige selle artikli 192 lõikega 1 on ta pädev sõlmima rahvusvahelisi lepinguid ning rakendama nendest tulenevaid kohustusi, mis aitavad kaasa järgmiste eesmärkide saavutamisele:

- keskkonna säilitamine, kaitsmine ja selle kvaliteedi parandamine;
- inimese tervise kaitsmine;
- loodusvarade kaalutletud ja mõistlik kasutamine;
- piirkondlike ja ülemaailmsete keskkonnaprobleemide, sealhulgas kliimamuutuse probleemi lahendamiseks vajalike meetmete edendamine rahvusvahelisel tasandil.

Allpool esitatud liidu õigusaktide nimekiri näitab, millises ulatuses on liit oma sisepädevust Minamata konventsiooniga reguleeritud küsimustes kasutanud vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingule. Euroopa Liit on pädev täitma Minamata elavhõbedakonventsioonist tulenevaid kohustusi, mille suhtes on liidu õigusaktide, eelkõige allpool loetletud õigusaktide sätetega kehtestatud ühised eeskirjad ning sedavõrd, kuivõrd nimetatud ühiste eeskirjade kohaldamisala mõjutavad või muudavad Minamata konventsiooni sätted või selle rakendamiseks vastuvõetud õigusakt.

- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. mai 2017. aasta määrus (EL) 2017/852 elavhõbeda kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1102/2008 ⁽¹⁾;
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2011. aasta direktiiv 2011/65/EL teatavate ohtlike ainete kasutamise piiramise kohta elektri- ja elektroonikaseadmetes (ELT L 174, 1.7.2011, lk 88);
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. septembri 2006. aasta direktiiv 2006/66/EÜ, mis käsitleb patareisid ja akusid ning patarei- ja akujätmeid ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 91/157/EMÜ (ELT L 266, 26.9.2006, lk 1);
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. septembri 2000. aasta direktiiv 2000/53/EÜ kasutuselt kõrvaldatud sõidukite kohta (EÜT L 269, 21.10.2000, lk 34);
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. novembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1223/2009 kosmeetikatoodete kohta (ELT L 342, 22.12.2009, lk 59);
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ning millega asutatakse Euroopa Kemikaaliamet, muudetakse direktiivi 1999/45/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 793/93 ja komisjoni määrus (EÜ) nr 1488/94 ning samuti nõukogu direktiiv 76/769/EMÜ ja komisjoni direktiivid 91/155/EMÜ, 93/67/EMÜ, 93/105/EÜ ja 2000/21/EÜ (ELT L 396, 30.12.2006, lk 1);

⁽¹⁾ ELT L 137, 24.5.2017, lk 1.

- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2012. aasta määrus (EL) nr 528/2012, milles käsitletakse biotsiidide turul kättesaadavaks tegemist ja kasutamist (ELT L 167, 27.6.2012, lk 1);
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1107/2009 taimekaitsevahendite turulelaskmise ja nõukogu direktiivide 79/117/EMÜ ja 91/414/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 309, 24.11.2009, lk 1);
- nõukogu 14. juuni 1993. aasta direktiiv 93/42/EMÜ meditsiiniseadmete kohta (EÜT L 169, 12.7.1993, lk 1);
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta direktiiv 2010/75/EL tööstusheidete kohta (saastuse kompleksne vältimine ja kontroll) (ELT L 334, 17.12.2010, lk 17);
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta direktiiv 2012/18/EL ohtlike ainete seotud suurõnnetuse ohu ohjeldamise ning nõukogu direktiivi 96/82/EÜ muutmise ja hilisema kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 197, 24.7.2012, lk 1);
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. jaanuari 2006. aasta määrus (EÜ) nr 166/2006, mis käsitleb Euroopa saasteainete heite- ja ülekanderegistri loomist ning millega muudetakse nõukogu direktiive 91/689/EMÜ ja 96/61/EÜ (ELT L 33, 4.2.2006, lk 1);
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. detsembri 2004. aasta direktiiv 2004/107/EÜ arseeni, kaadmiumi, elavhõbeda, nikli ja polütsükliiliste aromaatsete süsivesinike sisalduse kohta välisõhus (ELT L 23, 26.1.2005, lk 3);
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2000. aasta direktiiv 2000/60/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse veepoliitika alane tegevusraamistik (EÜT L 327, 22.12.2000, lk 1);
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiiv 2008/98/EÜ, mis käsitleb jäätmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks teatud direktiivid (ELT L 312, 22.11.2008, lk 3);
- nõukogu 26. aprilli 1999. aasta direktiiv 1999/31/EÜ prügilate kohta (EÜT L 182, 16.7.1999, lk 1);
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1013/2006 jäätmesaadetiste kohta (ELT L 190, 12.7.2006, lk 1).

ELi liikmesriikide poolt aluslepingute kohaselt Euroopa Liidule antud pädevuse teostamine on oma olemuselt pidevalt arenev protsess. Seepärast jätab liit endale õiguse käesolevat deklaratsiooni kohandada.
